

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΡΙΤΣΑΣ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΡΙΤΣΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.

**Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις
για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου
2016**

σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
(Δ.Π.Χ.Α.)

Μάιος 2017

Περιεχόμενα	Σελίδα
A) Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου	3
B) Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	15
Γ) Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α	17

Α) Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το 2016 η παγκόσμια οικονομία συνέχισε να αναπτύσσεται. Ο ρυθμός ανόδου όμως της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας υποχώρησε ελαφρώς σε σύγκριση με το 2015 (3,1% από 3,2%), καθώς παρατηρήθηκε επιβράδυνση στις προηγμένες οικονομίες, ενώ στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες ο ρυθμός ανάπτυξης παρέμεινε αμετάβλητος. Αρνητική επίδραση είχαν, σε γενικές γραμμές, οι πολιτικές εξελίξεις στο Ηνωμένο Βασίλειο και στις ΗΠΑ οι οποίες προκάλεσαν αύξηση της αβεβαιότητας και μικρή άνοδο των μακροπρόθεσμων επιτοκίων προς τα τέλη του 2016. Ωστόσο, υπάρχει αβεβαιότητα και ως προς τη μεσοπρόθεσμη επίδραση των εξελίξεων αυτών.

Παρότι όμως, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στις προηγμένες οικονομίες ως σύνολο επιβραδύνθηκε το 2016, το ποσοστό ανεργίας συνέχισε να υποχωρεί.

Στη ζώνη του ευρώ, η συνεχιζόμενη οικονομική επέκταση παρουσιάζει σημεία σταθεροποίησης, η οποία υποστηρίζεται πρωτίστως από την εγχώρια ζήτηση. Επίσης, υπάρχουν ενδείξεις ότι η παγκόσμια ανάκαμψη ενισχύεται κάπως. Οι μακροοικονομικές προβολές των εμπειρογνομόνων της ΕΚΤ για τη ζώνη του ευρώ του Μαρτίου 2017 προβλέπουν αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 1,8% το 2017, 1,7% το 2018 και 1,6% το 2019. Το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,4% σε τριμηνιαία βάση το δ' τρίμηνο του έτους. Η τάση σταθεροποίησης της οικονομικής δραστηριότητας και επέκτασης σε όλους τους τομείς και τις χώρες διατηρήθηκε το δ' τρίμηνο του 2016.

Η ιδιωτική κατανάλωση παραμένει ο κύριος παράγοντας που στηρίζει τη συνεχιζόμενη οικονομική επέκταση. Παράλληλα η ανεργία στη ζώνη του ευρώ υποχωρεί διαρκώς επί 14 συναπτά τρίμηνα.

Η αύξηση των εξαγωγών της ζώνης του ευρώ συνέχισε να επιταχύνεται λόγω της σταδιακής βελτίωσης του παγκόσμιου εμπορίου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Μικτή εικόνα παρουσίασε η πορεία του ΑΕΠ κατά το 2016. Μετά την ισχυρή άνοδο κατά 2,0% στο γ' τρίμηνο του έτους επανήλθε σε ύφεση στο τελευταίο τρίμηνο, κατά το οποίο το ΑΕΠ υποχώρησε κατά 1,1%. Στο τέλος του έτους σημείωσε οριακή πτώση της τάξης του 0,05% δείχνοντας σημεία σταθεροποίησης. Σύμφωνα με τα συγκεντρωτικά στοιχεία που δημοσιοποίησε η Eurostat συνολικά από τα 28 κράτη- μέλη της ΕΕ πέτυχαν θετική ανάπτυξη στα τέλη του 2016 τόσο σε επίπεδο τριμήνου όσο και σε ετήσια βάση. Η Ελλάδα ήταν η μόνη χώρα που βρέθηκε, έστω και οριακά, σε αρνητικό έδαφος.

Το 2016 είναι το τρίτο συνεχόμενο έτος στο οποίο η μεταβολή του εγχώριου προϊόντος είναι μικρή έναντι του προηγούμενου, με αποτέλεσμα το ΑΕΠ να κυμαίνεται στα €184 δισεκ. για τέταρτη χρονιά και η ελληνική οικονομία να είναι στάσιμη σε αυτή την περίοδο.

Οι κύριοι παράγοντες που διαμόρφωσαν την πορεία του ΑΕΠ ήταν:

- Η Διεύρυνση κατανάλωσης νοικοκυριών: 1,6%, η μεγαλύτερη από το 2009
- Η νέα, μικρή κάμψη επενδύσεων (-0,9%): αποκλειστικά από περιορισμό αποθεμάτων
- Η υποχώρηση εξαγωγών για πρώτη φορά από το 2010 κατά 1,5%
- Η μικρή αύξηση εισαγωγών (+0,5%), και κατά συνέπεια, η επιδείνωση ισοζυγίου εξωτερικού τομέα

Σημαντική ήταν η υπέρβαση στόχων του Προϋπολογισμού το 2016 Σύμφωνα με την κοινοποίηση δημοσιονομικών στοιχείων για το 2016, το πρωτογενές ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης ήταν ιδιαίτερα θετικό, της τάξης των €6,94 δισεκ. (ή 3,9% του ΑΕΠ), έναντι στόχου €2,25 δισεκ. ή (1,3% του ΑΕΠ). Η επιτυχία όμως αυτή έχει και αρνητικό αντίκτυπο στην πραγματική οικονομία καθώς η συγκέντρωση πόρων στο δημόσιο στερεί ρευστότητα από την αγορά. Αυτό αποτυπώνεται και στα ληξιπρόθεσμα χρέη προς το Δημόσιο που ξεπέρασαν τα 87 δις € στο τέλος του 2016.

Θα πρέπει θα δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στη βελτίωση της παραγωγικής βάσης έναντι της σκληρής δημοσιονομικής προσαρμογής.

Η μείωση της ανεργίας που παρατηρείται από το 2014 συνεχίστηκε και κατά το 2016. Βρίσκεται πλέον στο 23,5% έναντι 24,9% του 2015. Σημαντική συμβολή σε αυτό είχαν οι τομείς του Δημοσίου, των μεταφορών και του τουρισμού. Η αποκλιμάκωση όμως είναι αργή με συνέπεια περίπου 1.130.000 άτομα να βρίσκονται σε καθεστώς μακροχρόνιας ανεργίας σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Κατά τη διάρκεια του 2016, η κατάσταση του χρηματοπιστωτικού συστήματος παρουσίασε σημάδια σταθεροποίησης. Η ανακεφαλαιοποίηση που έγινε στο τέλος του 2015, βελτίωσε τους δείκτες και τους ισολογισμούς των τραπεζών, αλλά με σημαντική απώλεια των επενδύσεων των παλαιών μετόχων.

Στον τομέα της εταιρικής διακυβέρνησης, οι αλλαγές στη μετοχική σύνθεση των ελληνικών τραπεζών, με τους ξένους θεσμικούς επενδυτές να κατέχουν σημαντικά μετοχικά ποσοστά, καθώς και οι πρόσφατες τροποποιήσεις νομικού και εποπτικού χαρακτήρα, επέφεραν σημαντικές αλλαγές στα Διοικητικά Συμβούλια των τραπεζών.

Οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων (capital controls) συνεχίστηκαν, με σταδιακή χαλάρωση, και συνέβαλαν στη σταθεροποίηση της ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος μέσω της συγκράτησης της εκροής καταθέσεων και της φυγής των κεφαλαίων στο εξωτερικό. Οι περιορισμοί στις τραπεζικές συναλλαγές και στην κίνηση κεφαλαίων είχαν και παράπλευρες θετικές συνέπειες, με τη στροφή των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων στην ευρεία χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής.

Οι τραπεζικές καταθέσεις σημείωσαν μικρή άνοδο στα 121,4 δις € το 2016 έναντι 117,1 δις € στο τέλος του 2015.

Η ανακεφαλαιοποίηση και η αύξηση των καταθέσεων βοήθησε τις τράπεζες στο να μειώσουν την εξάρτησή τους από τον ELA.

Ωστόσο, η διατήρηση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων έχει αρνητικές επιδράσεις στα μακροοικονομικά μεγέθη, ενώ οι προϋποθέσεις για την πλήρη άρση τους είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τις οικονομικές εξελίξεις και την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των καταθετών.

Παραμένουν όμως οι μεγάλες προκλήσεις για το τραπεζικό σύστημα και έχουν να κάνουν τόσο με το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον, όσο και με τον πιστωτικό κίνδυνο που είναι η σημαντικότερη πηγή αστάθειας.

Το υψηλό ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων περιορίζει τόσο τη δυνατότητα παροχής πιστώσεων στην πραγματική οικονομία, όσο και τις προοπτικές κερδοφορίας των τραπεζών.

Οι τράπεζες πέτυχαν τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, επιστρατεύοντας το όπλο των διαγραφών, οι οποίες διαμορφώθηκαν σε υψηλά επίπεδα, σε ολόκληρο το 2016, ανερχόμενες σε 1,3 δις. ευρώ.

Στο τέλος του Δεκεμβρίου του 2016, τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα άγγιξαν τα 108 δις. ευρώ ή το 45,2% των συνολικών ανοιγμάτων.

Οι σημαντικότερες προκλήσεις που έχουν να αντιμετωπίσουν οι τράπεζες είναι :

- Η εξυγίανση των τραπεζικών χαρτοφυλακίων μέσω της αποτελεσματικότερης αντιμετώπισης του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων
- Η εφαρμογή του εξωδικαστικού διακανονισμού
- Η διατήρηση της πορείας μείωσης της από τις κρατικές ενισχύσεις σε κεφάλαια και από το Ευρωσύστημα σε ρευστότητα
- Η αύξηση του ρυθμού επιστροφής των καταθέσεων στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα
- Οι νέες τεχνολογίες θα αλλάξουν ριζικά το τραπεζικό σύστημα,
- Η θετική πιστωτική επέκταση

ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Στο ίδιο περιβάλλον λειτούργησαν και οι συνεταιριστικές τράπεζες κατά το έτος 2016.

Το νέο θεσμικό πλαίσιο που ψηφίστηκε το Νοέμβριο του 2015 διευκόλυνε την είσοδο στρατηγικών επενδυτών στο μετοχικό τους κεφάλαιο.

Ήδη πραγματοποιήθηκε η συμμετοχή στρατηγικών επενδυτών σε δύο από τις συνεταιριστικές τράπεζες που λειτουργούν στη χώρα, γεγονός που επέφερε αλλαγές στη μορφή της εταιρικής διακυβέρνησης και την είσοδο νέων μελών εκ μέρους των επενδυτών στα διοικητικά συμβούλια.

Στα μέσα του 2016 η ΤτΕ διεξήγαγε αξιολόγηση όλου του τραπεζικού συστήματος και κατά συνέπεια των συνεταιριστικών τραπεζών. Μετά την αξιολόγηση και με βάση τα στοιχεία και το οικονομικό κλίμα, αναθεώρησε προς τα πάνω τον ελάχιστο δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας στο 10,5% από 8%. Κατόπιν τούτου δόθηκε στα πιστωτικά ιδρύματα, προθεσμία προσαρμογής έως τον Σεπτέμβριο του 2017.

Η διακοπή λειτουργίας της Πανελληνίας τράπεζας δημιούργησε ένα μεγάλο κενό όσον αφορά τις υπηρεσίες που αυτή παρείχε στις συνεταιριστικές τράπεζες.

Έτσι οι συνεταιριστικές τράπεζες ξεκίνησαν κατά το έτος 2016 ένα μεγάλο έργο στρατηγικής συνεργασίας στον τομέα των υπηρεσιών με την Attica Bank που αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το καλοκαίρι του 2017. Μετά την ολοκλήρωση αυτής της συνεργασίας θα μπορούν να παρέχουν στα μέλη τους αναβαθμισμένες ηλεκτρονικές υπηρεσίες.

Σήμερα στην χώρα λειτουργούν 9 Συνεταιριστικές Τράπεζες (Παγκρήτια, Θεσσαλίας, Ηπείρου, Δράμας, Έβρου, Καρδίτσας, Πιερίας, Σερρών, Χανίων) και 5 πιστωτικούς συνεταιρισμούς (Αιτωλοακαρνανίας, Άρτας, Βοιωτίας, Μαγνησίας, Μεγαρίδος). Την 31.12.2016 με βάση προσωρινά στοιχεία, οι Συνεταιριστικές Τράπεζες είχαν ίδια κεφάλαια που ανερχόταν στο ποσό των 186,3 εκατ. Απασχολούσαν 865 άτομα (το 2% απασχόλησης στις τράπεζες) και διέθεταν 110 καταστήματα και θυρίδες (4,4% αγοράς). Ο αριθμός των μελών – συνεταίρων στο σύνολο των Συνεταιριστικών Τραπεζών στις 31.12.2016 ανήλθε σε 167.048. Το συνολικό ενεργητικό των Συνεταιριστικών Τραπεζών την 31.12.2016 ήταν 2,52 δις € περίπου και αντιστοιχεί στο 1% του συνόλου του ενεργητικού των ελληνικών Τραπεζών.

Η ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον λειτούργησε και η Συνεταιριστική τράπεζα Καρδίτσας. Η σταθεροποίηση του γενικότερου οικονομικού περιβάλλοντος βοήθησε στο να βελτιωθούν τα μεγέθη μέσα στο 2016.

Η εκροή καταθέσεων σταμάτησε και παρά την συνέχιση των capital controls οι καταθέσεις αυξήθηκαν κατά 4 περίπου εκατομμύρια φθάνοντας στα 74 εκ. €, δείγμα της διαχρονικής εμπιστοσύνης των πελατών και της αξιοπιστίας της τράπεζας.

Οι χορηγήσεις παρά τους συνεχιζόμενους θετικούς ρυθμούς πιστωτικής επέκτασης, παρουσιάζουν σημεία σταθεροποίησης ως αποτέλεσμα κυρίως της αποπληρωμής των δανείων των τελευταίων ετών στις επιχειρήσεις (ΤΕΠΙΧ) και στην ενέργεια.

Είναι η δεύτερη χρονιά κατά την οποία η τράπεζά μας εφαρμόζει τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς σύμφωνα με τα οποία έχουν συνταχθεί οι οικονομικές καταστάσεις που παρουσιάζονται στον απολογισμό.

Τα έσοδα σημείωσαν αύξηση κατά 7,7% φθάνοντας τα 2.984.294 αποτέλεσμα κυρίως της μείωσης του κόστους των καταθέσεων και της αύξησης των προμηθειών.

Τα έξοδα παρουσιάστηκαν ελαφρώς αυξημένα κατά 3,6% που οφείλεται στο κόστος διοικητικής λειτουργίας και των νέων εποπτικών απαιτήσεων.

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω τα καθαρά λειτουργικά κέρδη έφθασαν τα 1,25 εκ € σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 14% δείγμα της δυναμικής που παρουσιάζουν τα θεμελιώδη μεγέθη της τράπεζας μας.

Αύξηση κατά 6% παρουσίασε και το ενεργητικό αγγίζοντας τα 88 εκ. € μετά από την μείωση που παρουσίασε το 2015, λόγω του πολύ κακού οικονομικού κλίματος.

Τα ίδια κεφάλαια της τράπεζας ανήλθαν στο ποσό των 12,26 εκ. € αυξημένα κατά 5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Αυτό σε συνδυασμό με την αύξηση των μελών κατά 500, που έφθασαν στο τέλος του 2016 τα 7.554, επιβεβαιώνει την εμπιστοσύνη της τοπικής κοινωνίας στο τραπεζικό ίδρυμα της Καρδίτσας.

Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας διαμορφώθηκε στο τέλος του 2016 στο 17,93%. Είναι ο υψηλότερος ΔΚΕ στο Ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Ο δε δείκτης ρευστότητας ανήλθε στο 233,15% υπερδιπλάσιος του απαιτούμενου.

Το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων βρίσκεται στο μέσο όρο του τραπεζικού συστήματος, με σαφή τάση μείωσης όπως δείχνουν τα πρόσφατα νούμερα μετά και από την ενίσχυση του τμήματος σε έμφυχο δυναμικό.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας κατάφερε, παρά το μικρό της μέγεθος, να αποτελεί, σύμφωνα και με τα λεγόμενα κορυφαίων παραγόντων των εποπτικών αρχών, φωτεινό παράδειγμα στο τραπεζικό σύστημα. Αυτό επιβεβαιώνεται και από τα αποτελέσματα του εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (SREP) τον οποίο διεξήγαγε τον Σεπτέμβριο του 2016, η ΕΚΤ και η ΤτΕ σε όλα τα τραπεζικά ιδρύματα της χώρας. Στον έλεγχο αυτό η τράπεζά μας σημείωσε τη καλύτερη βαθμολογία μεταξύ όλων των τραπεζών.

Πρωτοπορεί σε Ελλάδα και Ευρώπη στην ανάπτυξη δράσεων που στόχο έχουν την ενίσχυση της πραγματικής οικονομίας, την τόνωση της κοινωνικής οικονομίας, την ανάδειξη των παραγωγικών δομών της περιοχής μας.

Τον Μάρτιο του 2016 πραγματοποιήθηκε στην Καρδίτσα το ΔΣ του FEBEA. Εκπρόσωποι των ηθικών και εναλλακτικών της Ευρώπης προσήλθαν στην πόλη μας για τις εργασίες του ΔΣ καταξιώνοντας την τράπεζα και την περιοχή μας στο Ευρωπαϊκό τραπεζικό γίγνεσθαι..

Τον Μάιο του 2016 η τράπεζά μας υπέγραψε, μία υψηλού επιπέδου σύμβαση με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (EIF) στο πλαίσιο του προγράμματος EaSI. Είμαστε η πρώτη τράπεζα στην Ελλάδα που υπέγραψε μία τέτοια συμφωνία με βάση την οποία έχουμε ήδη αρχίσει να διοχετεύουμε μικροπιστώσεις στην τοπική οικονομία με την εγγύηση του EIF.

Τα καλά αποτελέσματα του 2016 και οι συνεχείς κερδοφόρες χρήσεις (παρά την επταετή ύφεση και κρίση του τραπεζικού συστήματος), επιβεβαιώνουν την σταθερότητα, την δυναμική της και την ανοδική πορεία της Συνεταιριστικής τράπεζας Καρδίτσας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, με σκοπό την ισχυροποίηση της τράπεζας και παρά την συνεχή κερδοφορία, εφαρμόζει όλα αυτά τα δύσκολα χρόνια συγκρατημένη μερισματική πολιτική, όπως εξάλλου συνιστά και με εγκύκλιό της η ΤτΕ.

Τα αποτελέσματα όμως αυτά αλλά και η προσδοκώμενη σταθερότητα στο οικονομικό περιβάλλον μας επιτρέπει να προτείνουμε στην Γενική Συνέλευση, διανομή μερίσματος στους συνεταίρους μας, για το έτος 2017, από τα ήδη φορολογημένα αποθεματικά.

Το Διοικητικό συμβούλιο της τράπεζας εφαρμόζει, με διαφάνεια, όλες τις σύγχρονες αρχές εταιρικής διακυβέρνησης. Προσαρμόζεται άμεσα στις απαιτήσεις των εποπτικών αρχών και οργανώνει επιτελικά και διοικητικά την τράπεζα καλύπτοντας τις θεσμικές υποχρεώσεις αλλά και τις αυξημένες ανάγκες λειτουργίας που προκύπτουν από την αύξηση των μεγεθών. Καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε να ανταποκριθεί με συνέπεια στις προσδοκίες των μελών και των πελατών.

Τα στελέχη της τράπεζας και όλοι οι εργαζόμενοι σε αυτή, επέδειξαν για άλλη μία χρονιά, απαράμιλλο ζήλο, συνέπεια εργατικότητα και διάθεση εξέλιξης. Είναι αυτοί που μαζί με την εμπιστοσύνη και τα κεφάλαια των μελών κρατάνε σε υψηλό επίπεδο την Συνεταιριστική τράπεζα Καρδίτσας.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Στο ασταθές περιβάλλον της Ελληνικής οικονομίας, το ΔΣ της Συνεταιριστικής τράπεζας Καρδίτσας καταβάλλει ιδιαίτερες προσπάθειες έτσι ώστε να περιορίσει τους κινδύνους που μπορούν να επηρεάσουν την αξία των στοιχείων ενεργητικού- παθητικού (εντός και εκτός ισολογισμού) και συνεπώς της καθαρής θέσης της Τράπεζας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τη συνολική ευθύνη για την ανάπτυξη και την επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, διαμορφώνει τη στρατηγική ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων, σε συνάρτηση με τους επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας, ενώ αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, καθώς και την επάρκεια των Ιδίων Κεφαλαίων, σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων αξιολογείται και εξελίσσεται διαρκώς, λαμβάνοντας υπόψη τη βάση ιστορικών δεδομένων της Τράπεζας, τη δυναμική των αγορών, την εναρμόνιση με εποπτικές απαιτήσεις και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Για το σκοπό αυτό η τράπεζα έχει συστήσει και λειτουργεί Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων.

Η Τράπεζα, ετησίως, υποβάλλει προς τις αρμόδιες διευθύνσεις της Τράπεζας της Ελλάδας τη Διαδικασία Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) όπου αναλύει ποσοτικά και ποιοτικά τα μέσα που χρησιμοποιεί για τη διαχείριση των επιμέρους κινδύνων και τις μελλοντικές επιπτώσεις στη φερεγγυότητα της (Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας).

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος οικονομικής ζημιάς που μπορεί προκύψει από την πιθανή αθέτηση των συμβατικών υποχρεώσεων των δανειοληπτών.

Για την αρτιότερη παρακολούθηση και διαχείριση των δανείων, η Τράπεζα έχει προχωρήσει, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, στο διαχωρισμό των χρηματοδοτήσεων, σε αυτές που διαχειρίζεται η Διεύθυνση Πίστης και σε αυτές που διαχειρίζεται η Διεύθυνση Καθυστερήσεων.

Η Διεύθυνση Πίστης αξιολογεί και εισηγείται τα δάνεια όλων των καταστημάτων της τράπεζας. Για την αξιολόγηση των πιστούχων των επιχειρηματικών δανείων χρησιμοποιείται το πρόγραμμα της εταιρείας «Συστημική P.M. ΑΕ δημιουργίας & εμπορίας λογισμικών προγραμμάτων». Η τελική απόφαση για την έγκριση ή την απόρριψη της χρηματοδότησης έχει ανατεθεί σε τέσσερα εγκριτικά κλιμάκια, ανάλογα με το ύψος της χορήγησης.

Στα πλαίσια της ενίσχυσης της διαχείρισης του Πιστωτικού Κινδύνου σχεδιάζεται και θα εφαρμοστεί το 2017 αλλαγή στη ροή πληροφορίας των αιτημάτων χρηματοδοτήσεων / ανανεώσεων με ενεργή συμμετοχή της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνου με κατάλληλες γνωματεύσεις.

Η διαχείριση των απαιτήσεων σε καθυστέρηση έχει ανατεθεί στο τμήμα καθυστερήσεων (Διοικητικό Όργανο Καθυστερήσεων) και η λήψη απόφασης στην Επιτροπή Καθυστερήσεων. Η διεύθυνση καθυστερήσεων ακολουθεί μεταξύ άλλων και τον Κώδικα Δεοντολογίας και κατατάσσει τους δανειολήπτες σε συνεργάσιμους και μη.

Ο στόχος της Διεύθυνσης Καθυστερήσεων είναι η εξεύρεση βιώσιμης λύσης για τους συνεργάσιμους πελάτες που δε μπορούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους προς την Τράπεζα και έτσι ώστε να βελτιωθεί η εισπραξιμότητα και να διατηρηθεί σε όσο το δυνατόν χαμηλά επίπεδα ο δείκτης καθυστερήσεων.

Υπολειπόμενος Κίνδυνος

Η Τράπεζα λαμβάνει καλύμματα και εξασφαλίσεις έναντι πιστοδοτήσεων σε πελάτες, μειώνοντας το συνολικό πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζοντας την αποπληρωμή των δανείων. Για το σκοπό αυτό, η Τράπεζα ενσωματώνει στην πολιτική της εξασφαλίσεις, οι κυριότερες των οποίων είναι:

- Εγγυήσεις Ελληνικού Δημοσίου
- Ενέχυρα επί καταθέσεων
- Προσημειώσεις / Υποθήκες ακινήτων

- Εγγυητικές επιστολές τραπεζών
- Ενέχυρα επί επιταγών
- Εκχωρημένες απαιτήσεις από Η/Ρ
- Εγγυήσεις Ελληνικών, Ευρωπαϊκών Ταμείων και Οργανισμών

Για τη εξέταση των επιπτώσεων του υπολειπόμενου κινδύνου στο συνολικό πιστωτικό κίνδυνο διεξάγονται τακτικά stress test.

Νομικός Κίνδυνος

Στην τράπεζα μας συστήθηκε και λειτουργεί Νομική Υπηρεσία η οποία στελεχώνεται από νομικούς συμβούλους μερικής απασχόλησης, που έχει ως πεδίο ευθύνης τη διεκπεραίωση όλων των νομικών υποθέσεων της Τράπεζας και τη συνδρομή της στις υποθέσεις της Διεύθυνσης Καθυστερήσεων και Εμπλοκών.

Κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου

Η τράπεζα μας δεν είναι εκτεθειμένη στον εν λόγω κίνδυνο

Κίνδυνος συγκέντρωσης

Λόγω του μικρού μεγέθους και της δραστηριοποίησης σε περιορισμένη γεωγραφική περιοχή όπου αναπτύσσεται συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα, εμφανίζει υψηλά ποσοστά συγκέντρωσης ανά κλάδο. Τα τελευταία όμως χρόνια έχει γίνει προσπάθεια μεγαλύτερης διασποράς με πολύ ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Κίνδυνος τιτλοποίησης

Η τράπεζα μας δεν έχει υλοποιήσει προγράμματα τιτλοποίησης

Κίνδυνος Αγοράς

Η τράπεζα μας δεν αντιμετωπίζει κίνδυνο αγοράς διότι η στρατηγική όλων των ΔΣ από την ίδρυσή της είναι να μην επεκταθεί σε προϊόντα πέραν των χορηγητικών.

Κίνδυνος Ρευστότητας

Για την ελαχιστοποίηση του εν λόγω κινδύνου το ΔΣ επέλεξε να διατηρεί πάντα υψηλότερα (σχεδόν διπλάσια) διαθέσιμα των απαιτούμενων εποπτικών. Αυτό είχε βέβαια αρνητική επίδραση στα αποτελέσματα αλλά συνέβαλλε σε περιόδους κρίσης να μην αντιμετωπίσουμε προβλήματα που θα είχαν επίδραση στη φήμη της τράπεζας. Πλέον, η Τράπεζας διαχειρίζεται τον συγκεκριμένο κίνδυνο μέσω ενός ολοκληρωμένου πλαισίου παρακολούθησης της ρευστότητας (Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας – ΔΑΕΕΡ).

Λειτουργικός Κίνδυνος

Έχει καθιερωθεί και συνεχίζεται η αναθεώρηση κανονισμών και οδηγιών προς το προσωπικό για την καλύτερη ενημέρωσή του. Το προσωπικό εκπαιδεύεται στα νέα συστήματα και διαδικασίες.

Η τράπεζα μας χρησιμοποιεί σύγχρονα λογισμικά για την υποστήριξη των λειτουργιών της και επενδύει στη συνεχή βελτίωσή τους. Έχει εξελίξει σύστημα πληροφόρησης διοίκησης (MIS) το οποίο δίνει άμεση εικόνα όλων των μεγεθών της τράπεζας με αποτέλεσμα την ταχύτατη ανταπόκριση στην μεταβολή των συνθηκών.

Επιπρόσθετα γίνεται χρήση πλατφόρμας CRM για την ηλεκτρονική παρακολούθηση αποθήκευση πληροφοριών και υποθέσεων.

Κίνδυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης

Στα πλαίσια της κανονιστικής συμμόρφωσης της τράπεζάς μας έχουν κατά καιρούς πραγματοποιηθεί σεμινάρια με θέμα «την αποτροπή του ξεπλύματος χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας». Η συνεργασία της τράπεζάς μας κυρίως με μέλη μειώνει τις πιθανότητες για ασυνήθεις ή ύποπτες συναλλαγές. Οι υπεύθυνοι έχουν εκπονήσει εγχειρίδια στα οποία έχει πρόσβαση όλο το προσωπικό. Για το 2017 προγραμματίζονται αλλαγές σε οργανωτικό επίπεδο που θα ενισχύσουν την Τράπεζά μας στη διαχείριση του εν λόγω κινδύνου.

Κίνδυνος Κεφαλαίων

Ο κίνδυνος έχει να κάνει με το επίπεδο, τη δομή και τη σταθερότητα των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων και κατά πόσο μπορούν να απορροφήσουν ζημιές. Η σύνθεση του Tier1 αποτελείται από συνεταιριστικό κεφάλαιο καταβεβλημένο χωρίς συμμετοχή καινοτόμων τίτλων και υβριδικών στοιχείων αντανακλώντας την πολιτική που ακολουθήθηκε όλα τα χρόνια λειτουργίας της τράπεζας.

Ο περιορισμός βάση Ν.4261/14 για τη μείωση κεφαλαίου άνω του 2% ενισχύει σημαντικά τη σταθερότητα των Ιδίων Κεφαλαίων της τράπεζας.

Υπάρχει μια ικανοποιητική διασπορά, εάν λάβουμε υπόψη το μέγεθος και το νομό που δραστηριοποιείται η τράπεζα.

Μερισματική Πολιτική – Προβλέψεις

Οι αποφάσεις της διοίκησης, διαχρονικά σχετικά με την μερισματική πολιτική που θα ακολουθήσει, είναι ένα μείγμα χρηματοοικονομικών και επενδυτικών αποφάσεων. Το εάν θα διανεμηθεί και το ύψος του μερίσματος διαφοροποιείται ανάλογα με την χρονιά. Δηλαδή, η τράπεζα ακολουθεί μια κυκλική μερισματική πολιτική με την οποία οι μεριδιούχοι επωμίζονται τελικά ολόκληρο τον κίνδυνο των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνει η επιχείρηση.

Η Διοίκηση μέσα από την άσκηση λελογισμένης μερισματικής πολιτικής έχει ως σκοπό το αντιστάθμισμα μεταξύ παρακρατηθέντων κερδών από τη μια μεριά και αποφυγής τριγμών μέσω της διατάραξης της φήμης από την άλλη.

Κίνδυνος Κερδοφορίας

Παρατηρούμε τις επιπτώσεις των πολιτικών κρίσεων στα στοιχεία (Α) έως (Δ) (2013 και 2015). Οι αυξημένες ανάγκες για προβλέψεις και η μετάβαση σε ΔΛΠ/ΔΠΧΠ είχαν την αναμενόμενη επίπτωση στα στοιχεία (ΣΤ) έως (Θ). Τα κέρδη περιόδου μετά φόρων (Ε) δεν δύνανται για φέτος να χρησιμοποιηθούν για τη διανομή μερίσματος προς τους συνεταιίρους εάν δεν ολοκληρωθούν κατάλληλες ενέργειες διαμόρφωσης των Ιδίων Κεφαλαίων.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ	2012	2013	2014	2015	2016
Α) Καθαρά έσοδα από τόκους	2.625,00	2.241,00	2.858,00	2.387,00	2.524,00
Β) Καθαρά λειτουργικά έσοδα από τραπεζικές και μη εργασίες	3.168,00	2.845,00	3.171,00	2.770,00	2.984,00
Γ) Κέρδη προ φόρων και προβλέψεων	1.739,00	1.351,00	1.648,00	1.099,00	1.252,00
Δ) Κέρδη προ φόρων	785,00	326,00	-1.133,00	480,00	456,00
Ε) Κέρδη μετά από φόρους	594,00	1.136,00	-873,00	563,00	311,00
ΣΤ) Λογιστικά Ίδια Κεφάλαια	16.382,00	16.500,00	10.782,00	11.661,00	12.261,00
Ζ) Σύνολο Ενεργητικού	79.032,00	92.828,00	99.229,00	83.051,00	87.795,00
Η) Σταθμισμένο Ενεργητικό	75.810,00	81.568,00	57.989,60	56.892,56	61.429,19
Θ) Διοικητικά Έξοδα	1.341,00	1.385,00	1.522,00	1.672,00	1.599,00

ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ	2012	2013	2014	2015	2016
1) Κέρδη πρό φόρων / Σταθ. Ενεργ.	1,04%	0,40%	-1,95%	0,84%	0,74%
2) Κέρδη μετά φόρων / Λογ. Ιδ. Κεφ.	3,63%	6,88%	-8,10%	4,83%	2,54%

3) Καθαρά έσοδα από τόκ. / Συν. Ενεργ.	3,32%	2,41%	2,88%	2,87%	2,87%
4) Καθ. Λειτ. Έσοδα / Σταθ. Ενεργ.	4,18%	3,49%	5,47%	4,87%	4,86%
5) Διοικητικά Έξοδα / Αριθμ. Προσωπικού	53,64 €	49,46 €	46,12 €	41,80 €	45,69 €
6) Διοικητικά Έξοδα / Λειτουργικά Έσοδα	42,33%	48,68%	48,00%	60,36%	53,59%

Στόχοι 2017

Βασικοί στόχοι της Τράπεζας για το 2017 αποτελούν:

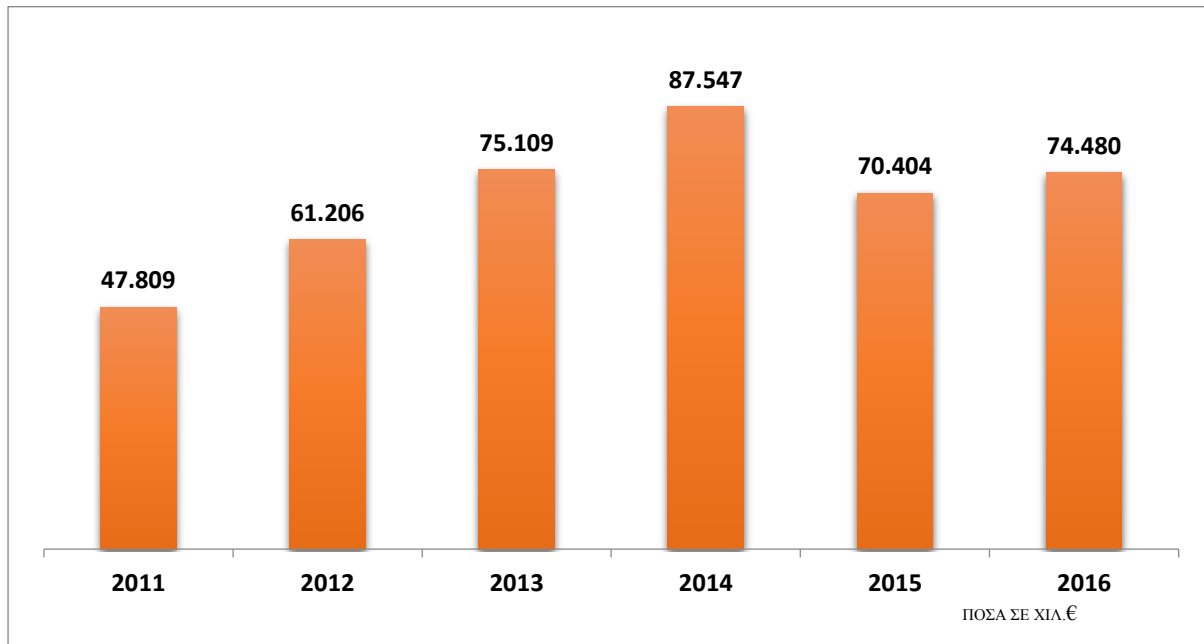
- Η διαχείριση των καθυστερήσεων, η μείωση των οποίων αποτελεί βασική προτεραιότητα της Τράπεζας.
- Η διατήρηση σε υψηλά επίπεδα της κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας.
- Η ανάπτυξη συνεργασιών για την προσέλκυση κεφαλαίων με σκοπό τη διάθεσή τους στην τοπική οικονομία και την ενίσχυση της υγιούς επιχειρηματικότητας.
- Η περαιτέρω αναβάθμιση και επέκταση των υπηρεσιών ηλεκτρονικών συναλλαγών e-banking και mobile banking.
- Η επαρκής χρηματοδότηση της τοπικής οικονομίας, η εξυπηρέτηση των συνεταίρων και η ενίσχυση των επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας.
- Η προώθηση των εξαγωγών της περιοχής και η στήριξη των επιχειρήσεων με εξωστρεφή χαρακτηριστικά.
- Η επέκταση των συνεργασιών με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, για την χρηματοδότηση της τοπικής οικονομίας.
- Η διατήρηση ενός ισορροπημένου ρυθμού ανάπτυξης μεταξύ καταθέσεων και χορηγήσεων.
- Η επίτευξη ικανοποιητικής ρευστότητας, μέσω των καταθέσεων, αλλά και συνεργασιών με άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.
- Η ανάπτυξη μεγαλύτερης συνεργασίας με τους ΟΤΑ κάθε βαθμού και τους παραγωγικούς φορείς της Καρδίτσας και της Περιφέρειας Θεσσαλίας.
- Η περαιτέρω κεντροποίηση των εργασιών, παράλληλα με τη διατήρηση ευελιξίας και τη συνεχή αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και της εξυπηρέτησης των πελατών.
- Ο περιορισμός λειτουργικών εξόδων και η στοχευμένη ενίσχυση δομών ακολουθώντας τις βέλτιστες πρακτικές για τη θωράκιση της τράπεζας.
- Η διατήρηση του δικτύου των καταστημάτων στα υφιστάμενα επίπεδα μέχρι το τέλος του 2017.
- Η επίτευξη συνεργασιών με Ευρωπαϊκές Συνεταιριστικές Τράπεζες και Ευρωπαϊκούς Φορείς για την αξιοποίηση τεχνολογίας, κεφαλαίων, αλλά και συστημάτων οργάνωσης.

Εξέλιξη Οικονομικών Μεγεθών και Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2016

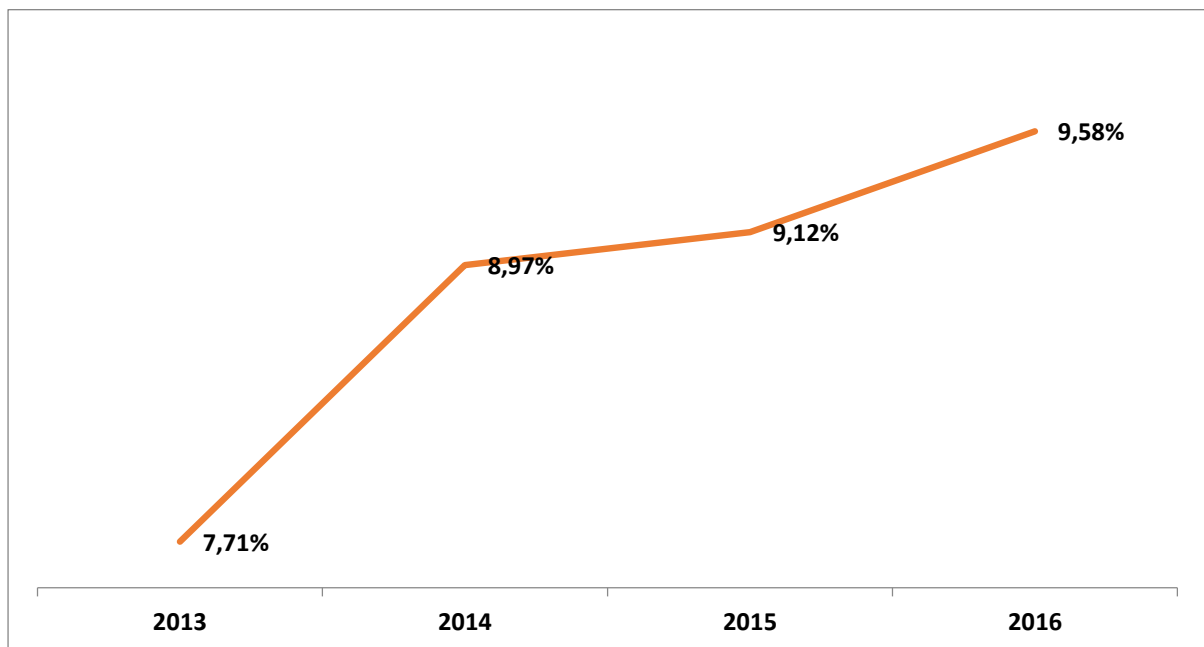
Οι οικονομικές καταστάσεις της χρήσης έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικών Αναφορών (ΔΠΧΑ).

Καταθέσεις: Οι καταθέσεις της Τράπεζας την 31/12/2016 διαμορφώθηκαν σε 74.5εκ.€ από 70,4εκ.€ την 31/12/2015, καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 5,8%.

Από τα επίσημα δημοσιευμένα στοιχεία της Τράπεζας Ελλάδος αναφορικά με τις καταθέσεις ανά νομό προκύπτει ότι, το μερίδιο της Τράπεζας αυξάνεται στο Νομό Καρδίτσας και το 2016 διαμορφώθηκε στο 9,58%, επισφραγίζοντας για μία ακόμη χρονιά, την εμπιστοσύνη που δείχνουν τα μέλη και οι πελάτες στην Τράπεζα.

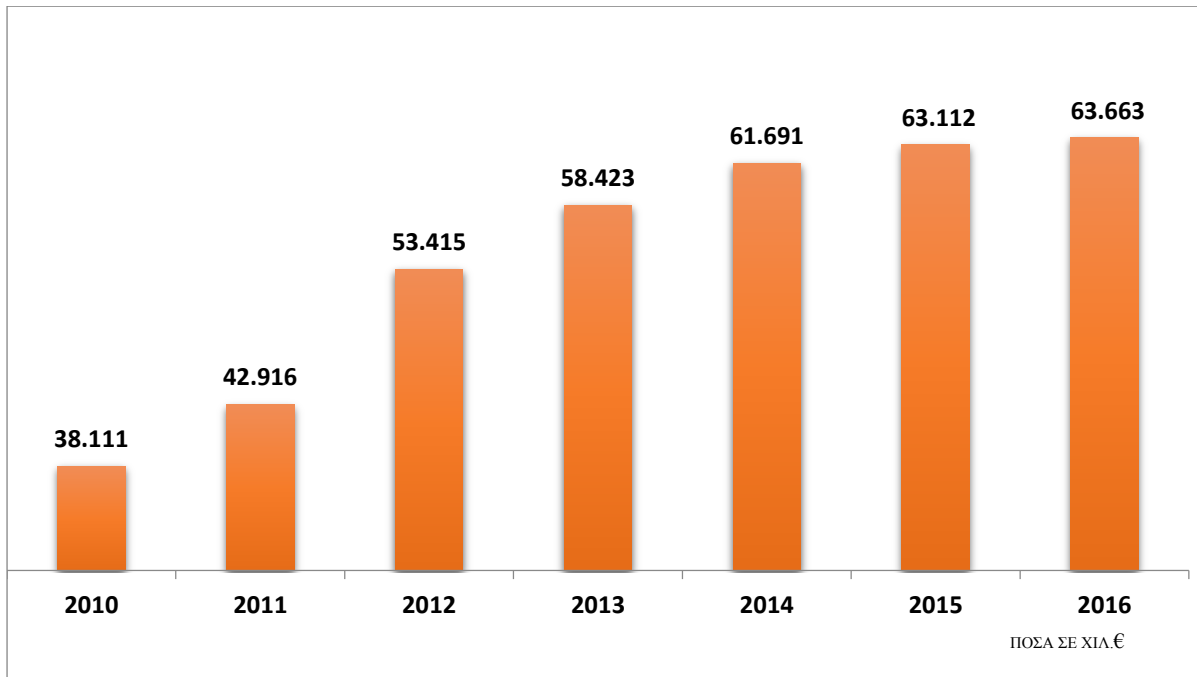

Ταμειακά ισοδύναμα: Αποτελούνται από τους λογαριασμούς ταμείου, καταθέσεων στην Κεντρική Τράπεζα και καταθέσεων σε πιστωτικά ιδρύματα και ανήλθαν στη χρήση 2016 στα 34.1εκατ. ευρώ από 30,1 εκατ. ευρώ το 2015 καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 13,3%.

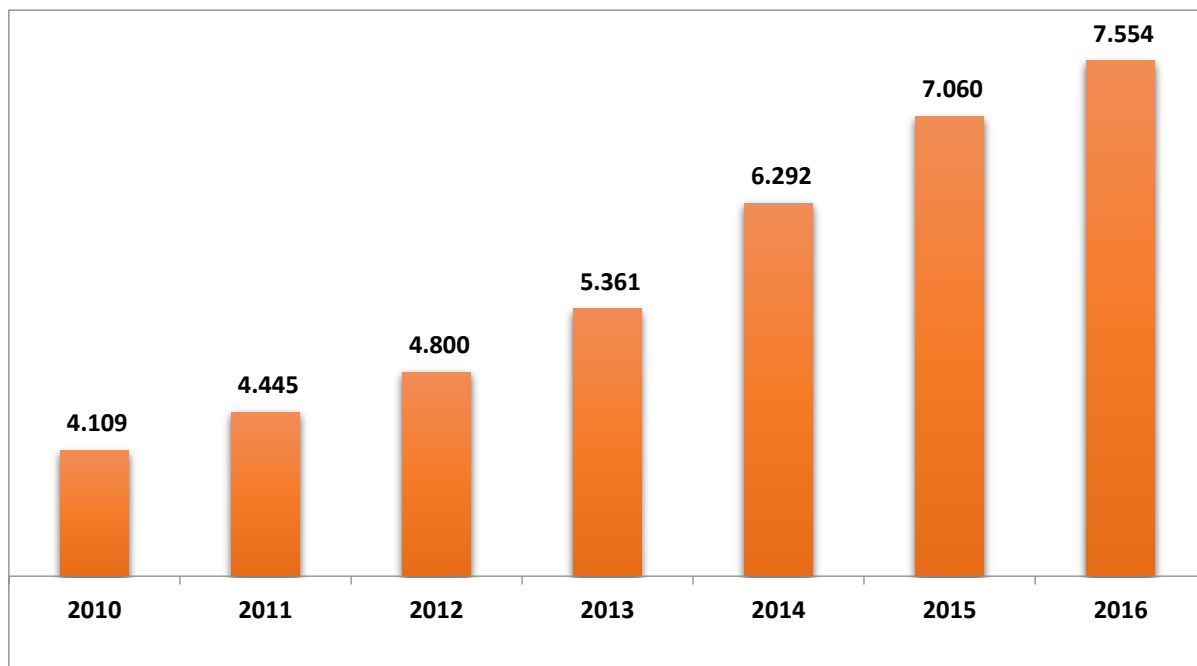
Χορηγήσεις: Παρά το δυσμενές οικονομικό κλίμα και του 2016, η Τράπεζα συνέχισε να στηρίζει τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά και να χορηγεί δάνεια. Στις 31/12/2016 το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων

κατά πελατών της Τράπεζας ανέρχονταν σε 63,7εκ.€ έναντι 63,1εκ.€ το 2015, παραμένοντας ουσιαστικά σταθερά.

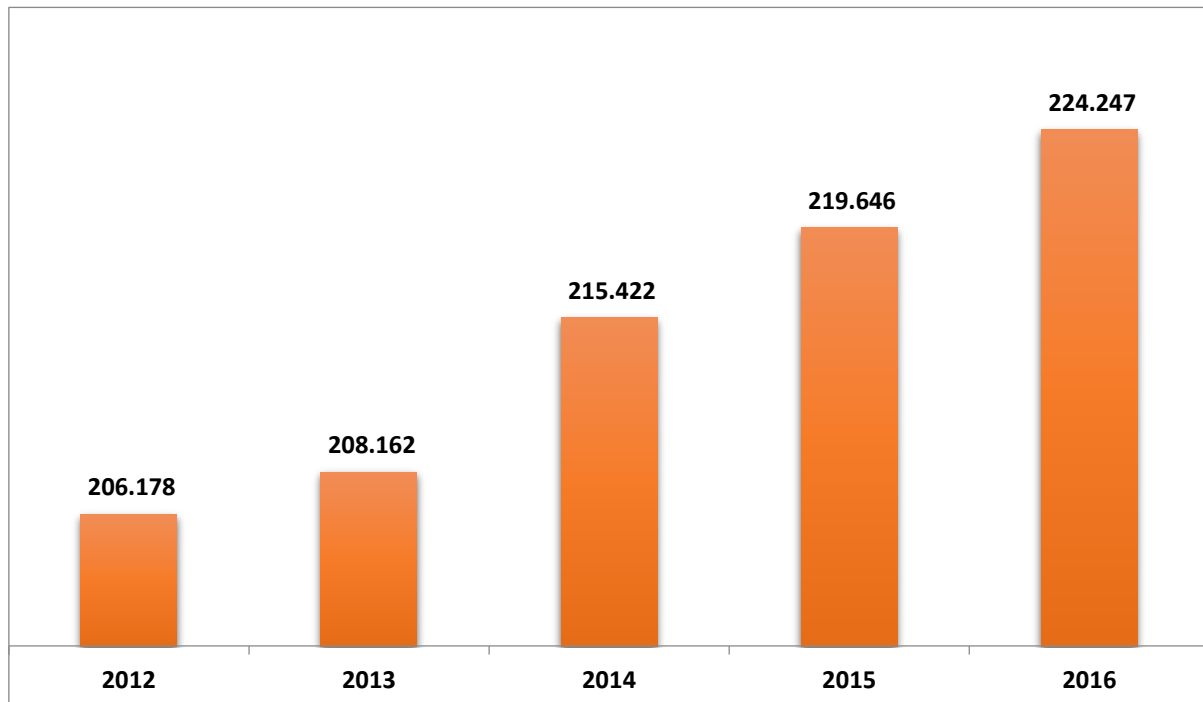

Μέλη: Ο αριθμός των συνεταίρων-μελών της Τράπεζας στις 31/12/2016 έφθασε τα 7.554, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 494 νέα μέλη ή ποσοστιαία αύξηση 7% σε σχέση με το 2015. Μεταξύ των ετών 2010 και 2016 ο αριθμός μελών παρουσιάζει σταθερά ανοδική πορεία και η αύξηση αγγίζει το 84%. Στόχος μας πλέον είναι να φτάσουμε και να ξεπεράσουμε τα 10.000 μέλη.

Συνεταιριστικές Μερίδες: Και το 2016 οι συνεταιριστικές μερίδες αυξήθηκαν, κατά 4.601, παρουσιάζοντας αύξηση 2,1%.

Ίδια κεφάλαια: Τα ίδια κεφάλαια της Τράπεζας ανήλθαν την 31.12.2016 σε 12,26 εκατ. ευρώ έναντι 11,66 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Ως αποτέλεσμα, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας ανήλθε στο 17,93%, έναντι του ελάχιστου εποπτικού δείκτη 10,50%.

	2016	2015
Συνεταιριστικό κεφάλαιο	8.297.139	8.126.902
Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο	6.731.847	6.625.892
Αποθεματικά	2.096.154	2.071.434
Αποτελέσματα εις νέο	(4.864.449)	(5.163.329)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	12.260.691	11.660.899

Έτσι η λογιστική τιμή της συνεταιριστικής μερίδας για το 2016 διαμορφώνεται σε €54,68 έναντι €53,09 το 2015.

	2016	2015
Ονομαστική τιμή	€37,00	€37,00
Λογιστική τιμή μερίδας	€54,68	€53,09

Δημοσιοποίηση Πληροφοριών άρθρου 6 Ν. 4374/2016

Πληροφόρηση για τη χρήση 2016 σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 4374/2016.

Άρθρο 6. Διαφάνεια στις σχέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων με επιχειρήσεις μέσω ενημέρωσης και επιχορηγούμενα πρόσωπα.

Διαφημίσεις & λοιπές Προβολές		
A/A	Επωνυμία ή Ονοματεπώνυμο	ΚΑΘΑΡΟ ΠΟΣΟ €
1	ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Μ.ΕΠΕ	1.806,60
2	Γ. ΑΛΕΞΙΟΥ & ΣΙΑ ΑΕ	2.669,51
3	ΛΕΜΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	2.216,12
4	ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΡΑΙΤΖΑΣ ΑΕ	2.694,56
5	ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Β.	1.916,30
Σύνολο Διαφημίσεων - Καταχωρήσεων & Προβολών		11.303,09

Δωρεές & Επιχορηγήσεις		
A/A	Επωνυμία ή Ονοματεπώνυμο	ΚΑΘΑΡΟ ΠΟΣΟ €
1	ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΑΡΑΙΤΖΑΣ	1.000,00
2	"ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ"	300,00
3	ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΣΟΦΑΔΩΝ	500,00
4	ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΚΑΡΑΙΤΖΑΣ	300,00
5	ΕΝΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΡΑΙΤΖΑΣ	3.000,00
6	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΩΝ Ν.ΚΑΡΑΙΤΖΑΣ	500,00
7	ΛΟΙΠΕΣ ΔΩΡΕΕΣ	130,12
Σύνολο Δωρεών & Επιχορηγήσεων		5.730,12
Γενικό Σύνολο		17.033,21

Πληρωμές σε Νομικά Πρόσωπα	16.903,09
Πληρωμές σε Φυσικά Πρόσωπα	130,12

Ακριβές αντίγραφο από το βιβλίο πρακτικών
του Διοικητικού Συμβουλίου
Καρδίτσα, 25 Μαΐου 2017

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
Γεώργιος Μπούκης

B) Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Συνεταίρους της «Συνεταιριστικής Τράπεζας Καρδίτσας Συν. Π.Ε.»

Έκθεση Ελέγχου επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της «Συνεταιριστικής Τράπεζας Καρδίτσας Συν. Π.Ε.», (η Τράπεζα), οι οποίες αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2016, τις καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περιλήψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία (ΦΕΚ/Β'/2848/23.10.2012). Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της «Συνεταιριστικής Τράπεζας Καρδίτσας Συν. Π.Ε.» κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θέμα έμφασης

Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη στη γνώμη μας, επιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 2.1 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, στην οποία γίνεται αναφορά στο υφιστάμενο οικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον και τις τρέχουσες εξελίξεις στην Ελλάδα και τις εξ αυτών απορρέουσες ουσιώδεις αβεβαιότητες οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας της Τράπεζας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α του Κωδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2016.

β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την «Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας Συν. Π.Ε.» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 31 Μαΐου 2017

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Απόστολος Θ. Πολύζος

A.M. ΣΟΕΛ 14491

Συνεργαζόμενοι Ορκωτοί Λογιστές α.ε.ο.ε.

Μέλος της Crowe Horwath International

Φωκίωνος Νέγρη 3, 11257 Αθήνα

Αρ Μ. ΣΟΕΛ 125

Γ) Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α.

Περιεχόμενα οικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση συνολικού εισοδήματος	19
Ισολογισμός.....	20
Κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων.....	21
Κατάσταση ταμειακών ροών.....	22
1. Γενικές πληροφορίες.....	23
2. Βάση παρουσίασης.....	24
3. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών.....	30
4. Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων.....	38
5. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές.....	52
6. Καθαρά έσοδα από τόκους.....	53
7. Καθαρά έσοδα προμηθειών.....	53
8. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού.....	54
9. Λοιπά λειτουργικά έξοδα.....	54
10. Λοιπές ζημιές απομείωσης.....	54
11. Φόρος εισοδήματος.....	55
12. Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα.....	55
13. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων.....	56
14. Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών.....	56
15. Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων.....	56
16. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία.....	57
17. Άυλα περιουσιακά στοιχεία.....	58
18. Αναβαλλόμενη φορολογία.....	58
19. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού.....	59
20. Υποχρεώσεις προς πελάτες.....	60
21. Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα.....	60
22. Υποχρεώσεις παροχών στους εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία.....	60
23. Λοιπές υποχρεώσεις.....	61
24. Συνεταιριστικό κεφάλαιο και Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο.....	61
25. Αποθεματικά.....	62
26. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	63
27. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις.....	64
28. Πληροφορίες σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4151/2013.....	65

29.	Μερίσματα και κεφαλαιοποίηση ζημιών εις νέον.....	65
30.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού.....	65

Κατάσταση συνολικού εισοδήματος

	Σημείωση	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2015
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		3.625.906	3.726.258
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(1.101.556)	(1.339.538)
Καθαρά έσοδα από τόκους	6	2.524.351	2.386.720
Έσοδα προμηθειών		539.120	460.988
Έξοδα προμηθειών		(131.772)	(114.462)
Καθαρά έσοδα προμηθειών	7	407.348	346.526
Λοιπά έσοδα		52.595	36.836
Σύνολο εσόδων		2.984.294	2.770.082
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	8	(1.015.268)	(967.630)
Αποσβέσεις	16,17	(132.360)	(151.062)
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	9	(584.301)	(552.868)
Σύνολο λειτουργικών εξόδων προ προβλέψεων και απομειώσεων		(1.731.929)	(1.671.559)
Κέρδη προ προβλέψεων, απομειώσεων και φόρων		1.252.365	1.098.523
Απομείωση δανείων	14	(761.021)	(576.234)
Λοιπές ζημίες απομείωσης	10	(35.541)	(42.016)
Κέρδη / (Ζημίες) προ φόρων		455.803	480.273
Φόρος εισοδήματος	11	(144.953)	82.413
Κέρδη / (Ζημίες) χρήσεως		310.850	562.686
Λοιπά συνολικά εισοδήματα καθαρά από φόρους			
Στοιχεία που δεν ανακατατάσσονται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα			
Επαναεπιμετρήσεις προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	22	-	88
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσεως		310.850	562.774

Οι σημειώσεις στις σελίδες 23 έως 65 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Ισολογισμός

	Σημείωση	31/12/2016	31/12/2015
Περιουσιακά στοιχεία			
Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	12	5.177.165	10.732.534
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	13	28.899.819	19.321.365
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	14	47.642.722	47.817.919
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	15	1.389.697	340.553
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	16	356.572	433.319
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	17	84.931	99.100
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	18	2.388.363	2.422.744
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	19	1.855.696	1.883.217
Σύνολο ενεργητικού		87.794.964	83.050.752
Υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις προς πελάτες	20	74.479.570	70.462.263
Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα	21	155.000	155.000
Υποχρεώσεις παροχών στους εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία	22	114.241	102.778
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις		55.193	-
Λοιπές υποχρεώσεις	23	730.270	669.813
Σύνολο υποχρεώσεων		75.534.274	71.389.854
Ίδια κεφάλαια			
Συνεταιριστικό κεφάλαιο	24	8.297.139	8.126.902
Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο	24	6.731.847	6.625.892
Αποθεματικά	25	2.096.154	2.071.434
Αποτελέσματα εις νέο		(4.864.449)	(5.163.329)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		12.260.691	11.660.898
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		87.794.964	83.050.752

Οι σημειώσεις στις σελίδες 23 έως 655 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων

Σημείωση	Συνεταιριστικό κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2015	7.970.614	6.485.759	2.035.509	(5.709.928)	10.781.954
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	22		88		88
Κέρδη χρήσεως				562.686	562.686
Συνολικά Εισοδήματα που αναγνωρίστηκαν στη χρήση	-	-	88	562.686	562.774
Μεταβολές στα αποθεματικά			16.087	(16.087)	-
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	24	156.288	140.133	19.750	316.171
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015	8.126.902	6.625.892	2.071.434	(5.163.329)	11.660.898
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2016	8.126.902	6.625.892	2.071.434	(5.163.329)	11.660.898
Κέρδη χρήσεως				310.850	310.850
Συνολικά Εισοδήματα που αναγνωρίστηκαν στη χρήση	-	-	-	310.850	310.850
Μεταβολές στα αποθεματικά			11.970	(11.970)	-
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	24	170.237	105.956	12.750	288.943
Μείωση εταιρικού κεφαλαίου					-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2016	8.297.139	6.731.847	2.096.154	(4.864.449)	12.260.691

Οι σημειώσεις στις σελίδες 23 έως 65 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση ταμειακών ροών

	Σημ.	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2015
Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες			
Κέρδη/ (Ζημίες) προ φόρων		455.803	480.273
Προσαρμογές για μη ταμειακά στοιχεία:			
Αποσβέσεις	16,17	132.360	151.062
Απομείωση δανείων	14	761.021	576.234
Λοιπές ζημίες απομείωσης	10	35.541	42.016
Προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού	22	11.463	12.077
		<u>1.396.188</u>	<u>1.261.662</u>
Καθαρή (αύξηση)/μείωση Περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες:			
Απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων		(9.578.454)	19.622.516
Δάνειων και απαιτήσεις κατά πελατών		(585.823)	(1.386.642)
Λοιπών στοιχείων ενεργητικού		(16.530)	(46.411)
		<u>-10.180.807</u>	<u>18.189.463</u>
Καθαρή (αύξηση)/μείωση Περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες:			
Υποχρεώσεων προς πελάτες		4.017.307	(17.085.229)
Λοιπών υποχρεώσεων		60.457	(4.760)
		<u>4.077.764</u>	<u>-17.089.989</u>
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν από φόρους		(4.706.855)	2.361.136
Καταβλημένος Φόρος Εισοδήματος		(46.870)	81.080
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		(4.753.725)	2.442.216
Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες			
Πωλήσεις ενσώματων παγίων στοιχείων			
Αγορές επενδυτικών τίτλων		(1.049.143)	(100.000)
Αγορές ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων		(41.444)	(62.171)
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(1.090.587)	(162.171)
Ταμειακές Ροές από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες			
Διανομή μερισμάτων		-	-
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	24	288.943	316.171
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		288.943	316.171
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα χρήσης		(5.555.370)	2.596.216
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης		10.732.534	8.136.318
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	12	5.177.165	10.732.534

Οι σημειώσεις στις σελίδες 23 έως 65 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

1. Γενικές πληροφορίες

Η ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε. (εφεξής «Τράπεζα» ή «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ») ιδρύθηκε στην Ελλάδα το 1994, δραστηριοποιείται ως πιστωτικό ίδρυμα και είναι εγγεγραμμένη στο Γ.Ε.ΜΗ με αριθμό: 122314731000. Η έδρα της Τράπεζας είναι στην Καρδίτσα του νομού Καρδίτσας, στην οδό Κολοκοτρώνη και Ταλιαδούρου-Εμπορικό Κέντρο Καρδίτσας, ΤΚ 43132. Η ηλεκτρονική διεύθυνση της Τράπεζας είναι <http://www.bankofkarditsa.gr>.

Με την από 28.3.94 ιδρυτική συνέλευση συστήθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1667/1986, ως αμιγώς πιστωτικός συνεταιρισμός με την επωνυμία «ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ Συν. Π. Ε» το καταστατικό του οποίου καταχωρήθηκε στο βιβλίο Μητρώου Συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου Καρδίτσας με την υπ' αριθμό 289/95 Πράξη του Ειρηνοδίκη Καρδίτσας και με αριθμό μητρώου 19/5.4.1994. Με απόφαση της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος (συνεδρίαση 607/26.01.98) που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α 74) χορηγήθηκε άδεια λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος στον Πιστωτικό Αναπτυξιακό Συνεταιρισμό Νομού Καρδίτσας με επωνυμία «Συνεταιριστική Τράπεζα Νομού Καρδίτσας Συν. Π.Ε.».

Με την από 11.06.2009 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης αποφασίστηκε η τροποποίηση της επωνυμίας από «Συνεταιριστική Τράπεζα Νομού Καρδίτσας Συν. Π.Ε.» σε «Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας Συν. Π.Ε.».

Η ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ δραστηριοποιείται από το 1998 ως πιστωτικό ίδρυμα, κυρίως στα πλαίσια του Ν. Καρδίτσας. Διαθέτει τα εξής καταστήματα και θυρίδες:

- Κεντρικό Κατάστημα στην Καρδίτσα
- Θυρίδα Παλαμά Ν. Καρδίτσας
- Θυρίδα Μουζακίου Ν. Καρδίτσας
- Θυρίδα Σοφάδων Ν. Καρδίτσας

Βασικό σκοπό του συνεταιρισμού σύμφωνα με το Καταστατικό του, αποτελεί, η δια της ένωσης των προσπαθειών και συνεργασίας των μελών του, εξυπηρέτηση και προαγωγή των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών επιδιώξεων και συμφερόντων τούτων. Ο συνεταιρισμός είναι πιστωτικός και ο σκοπός του οικονομικός, στοχεύει δε στη βελτίωση και προστασία της βιομηχανίας και βιοτεχνίας, του εμπορίου, της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας και γενικά όλων των κλάδων της οικονομικής δραστηριότητας.

Στο σκοπό της Τράπεζας περιλαμβάνονται επίσης οι τραπεζικές εργασίες, που υπόκεινται στις αποφάσεις της Τράπεζας Ελλάδος, όπως αυτές εκάστοτε ισχύουν.

1.1 Διοικητικό Συμβούλιο

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας έχει ως εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ - ΝΟΜΙΜΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΙΟΣ	Γεώργιος Μπούκης	ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Θωμάς Δεληγιάννης	ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Αριστοτέλης Μυλωνάς	ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΤΑΜΙΑΣ	Απόστολος Κανδύλας	ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	Ορέστης Ψαχούλας	ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΑΝ.ΤΑΜΙΑΣ	Γεώργιος Παπακώστας	ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΑΝ.ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	Κωνσταντίνος Γαϊτανίδης	ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΜΕΛΟΣ - ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	Παναγιώτης Τουρναβίτης	ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ
ΜΕΛΟΣ - ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	Χαράλαμπος Φύλλος	ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου λήγει τον Νοέμβριο του 2019.

1.2 Έγκριση Οικονομικών Καταστάσεων

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας στις 25 Μαΐου 2017 και τελούν υπό την έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

2. Βάση παρουσίας

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΑΡΑΙΤΣΑΣ, για την χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016 και έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «Δ.Π.Χ.Α.»), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους και τη συνέχισης της δραστηριότητας.

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών. Επίσης απαιτείται η χρήση υπολογισμών και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εισοδημάτων και εξόδων κατά τη διάρκεια του έτους υπό αναφορά. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς. Οι περιοχές που αφορούν περίπλοκες συναλλαγές και εμπεριέχουν μεγάλο βαθμό υποκειμενικότητας, ή οι υποθέσεις και εκτιμήσεις που είναι σημαντικές για τις οικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη σημείωση 6.

2.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Η ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του τρίτου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής που επιτεύχθηκε περί τα μέσα της χρήσεως 2016, αποτέλεσε σημαντική θετική εξέλιξη για την Ελληνική Οικονομία. Με την υπογραφή του συμπληρωματικού μνημονίου και την απόφαση του ΕΜΣ στις 17/6/2016 δόθηκε η δυνατότητα για εκταμίευση συνολικού ποσού € 10,3 δις που κατά € 7,5 δις καταβλήθηκε την 21/6/2016 και κατά 2,8 δις καταβλήθηκε την 26/12/2016 αφού προηγούμενα από την Ολομέλεια της Βουλής ψηφίστηκαν τα προαπαιτούμενα μέτρα. Τα εν λόγω ποσά δόθηκαν κυρίως με σκοπό την εξυπηρέτηση χρηματοδοτικών αναγκών και την εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της ελληνικής κυβέρνησης. Το γεγονός αυτό όμως, αν και επηρέασε θετικά στον περιορισμό της αβεβαιότητας και στην βελτίωση του οικονομικού κλίματος, δεν συνετέλεσε στην πλήρη επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας και την επιστροφή της σε αναπτυξιακή πορεία.

Επίσης τον Δεκέμβριο 2016 αποφασίσθηκε στο Eurogroup η εφαρμογή βραχυπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του χρέους με επιμήκυνση της περιόδου αποπληρωμής των οφειλών προς τον EFSF, μείωση του υφιστάμενου κινδύνου από την αύξηση των επιτοκίων και λοιπά σχετικά μέτρα.

Το οικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον της χώρας παραμένει δύσκολο με ουσιώδεις αβεβαιότητες. Ως κύριοι παράγοντες αβεβαιότητας, οι οποίοι θα μπορούσαν να επηρεάσουν την αρχή της συνεχιζόμενης επιχειρηματικής δραστηριότητας της Τράπεζας, μπορούν να θεωρηθούν α) η δυνατότητα της ελληνικής οικονομίας να ανταπεξέλθει με επιτυχία στα διαρκώς αυξανόμενα απαιτούμενα πρόσθετα δημοσιονομικά μέτρα, όπως εκάστοτε συμφωνούνται με τους θεσμούς, β) η συνεχιζόμενη επί μακρόν ύφεση της εγχώριας οικονομίας, γ) η καθυστέρηση και αβεβαιότητα σχετικά με την άρση των μέτρων περιορισμού στην κίνηση κεφαλαίων (capital controls), δ) η αναβλητικότητα που παρουσιάζεται σχετικά με τις κυβερνητικές αποφάσεις για την αντιμετώπιση των «κόκκινων δανείων».

Ωστόσο η επιτυχής ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης από τους θεσμούς θα ήταν δυνατό να βοηθήσει στην μείωση μέρους της υφιστάμενης αστάθειας και να οδηγήσει σε ευνοϊκότερο μακροοικονομικό περιβάλλον μέσω της άρσης ή ελάφρυνσης των κεφαλαιακών ελέγχων και ευκολότερη πρόσβαση σε φθηνότερες πηγές

χρηματοδότησης για το Τραπεζικό σύστημα. Σε αντίθετη περίπτωση μια παρατεταμένη περίοδος στην ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης και της συνεχιζόμενης αστάθειας, θα είχε ως αποτέλεσμα την επιδείνωση της οικονομίας.

Επισημαίνεται πάντως ότι η Τράπεζα, παρά τις επικρατούσες δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, διατηρεί υψηλό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας και ικανοποιητικό δείκτη ρευστότητας (σημ 4.2.3 και 4.3.).

Περαιτέρω σημειώνεται ότι στο Α' εξάμηνο του 2015, ως αποτέλεσμα κυρίως της παρατεταμένης περιόδου των διαπραγματεύσεων της χώρας με τους θεσμούς, αυξήθηκε σε μεγάλο βαθμό η αβεβαιότητα και οι καταθέτες απέσυραν μεγάλο μέρος των καταθέσεων τους στα πιστωτικά ιδρύματα με τελική κατάληξη την υποχρεωτική τραπεζική αργία και την επιβολή μέτρων περιορισμού της κίνησης κεφαλαίων (capital controls). Οι εκροές αυτές είχαν σαν αποτέλεσμα να δημιουργήσουν συνθήκες εξάρτησης στον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας (ELA), στα περισσότερα πιστωτικά ιδρύματα και κυρίως στις μεγάλες τράπεζες της χώρας αλλά και στις μεγάλες τράπεζες του κλάδου των Συνεταιριστικών Τραπεζών. Η Τράπεζα παρά τις συνθήκες αυτές δεν χρειάστηκε να χρηματοδοτηθεί από τον ELA, καθώς διατηρούσε σημαντικό ποσό ρευστότητας, κυρίως μέσω των καταθέσεων της σε άλλες Τράπεζες, σε λογαριασμούς όψεως και προθεσμιακούς.

Η Τράπεζα παρακολουθεί στενά τους κινδύνους αυτούς και τις επιπτώσεις τους στην δραστηριότητα της, με σκοπό να τροποποιεί όπου απαιτείται την επιχειρηματική της στρατηγική ή την χρηματοοικονομική πολιτική της. Στα πλαίσια αυτά, σημαντική θετική εξέλιξη συνιστά η υπογραφή στο 2016 συμφωνίας μεταξύ της Τράπεζας και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, με βάση την οποία προβλέπεται η παροχή εγγυήσεων από το εν λόγω ταμείο, με στόχο την δημιουργία χαρτοφυλακίου μικροχρηματοδοτήσεων σε χαρακτηριζόμενες μικρές εταιρείες με ποσό χρηματοδότησης ανά πιστούχο € 25 χιλ. και μέχρι του συνολικού ποσού χρηματοδοτήσεων €5 εκατ.. Τα δάνεια που θα χορηγηθούν με κεφάλαια της Τράπεζας, θα είναι εγγυημένα κατά 80% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη τους παραπάνω παράγοντες θεωρεί ότι οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας μπορούν να συνταχθούν με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας.

2.2 Νέα πρότυπα και διερμηνείες

2.2.1 Νέα πρότυπα και τροποποιήσεις που υιοθετήθηκαν από τη Τράπεζα

Η Τράπεζα εφάρμοσε για πρώτη φορά ορισμένα πρότυπα και τροποποιήσεις, που είναι υποχρεωτικά για την τρέχουσα οικονομική χρήση 2016. Η Τράπεζα δεν έχει υιοθετήσει νωρίτερα κάποιο άλλο πρότυπο, διερμηνεία ή τροποποίηση που έχει εκδοθεί αλλά δεν είναι υποχρεωτικής εφαρμογής για την τρέχουσα οικονομική χρήση 2016.

Η φύση και η επίπτωση κάθε νέου προτύπου ή τροποποίησης, που σχετίζονται με τη δραστηριότητα της Τράπεζας, περιγράφεται παρακάτω, παρά το γεγονός ότι αυτά τα νέα πρότυπα και τροποποιήσεις που εφαρμόζονται για πρώτη φορά το 2016, δεν είχαν σημαντική επίδραση στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων: Προτοβουλία Γνωστοποίησης

Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 διευκρινίζουν, αντί να αλλάζουν σημαντικά τις υπάρχουσες απαιτήσεις του ΔΛΠ 1. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν:

- Τις απαιτήσεις σημαντικότητας του ΔΛΠ 1
- Ότι συγκεκριμένα στοιχεία στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης και στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος μπορεί να είναι αναλυτικά
- Ότι οι οντότητες έχουν ευελιξία ως προς τη σειρά με την οποία παρουσιάζουν τις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων
- Ότι το μερίδιο των λοιπών συνολικών εισοδημάτων από συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης θα πρέπει να διαχωρίζεται σε στοιχεία που δεν θα

ανακατατάσσονται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα και σε στοιχεία που θα ανακατατάσσονται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα

- Τις απαιτήσεις που ισχύουν όταν τα πρόσθετα υποσύνολα παρουσιάζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης και στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

Οι ανωτέρω τροποποιήσεις δεν έχουν καμία επίπτωση στην Τράπεζα.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 16 Ενσώματα πάγια και στο ΔΛΠ 38 Άυλα περιουσιακά στοιχεία: Διευκρίνιση των αποδεκτών μεθόδων απόσβεσης

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι μια μέθοδος απόσβεσης ενός περιουσιακού στοιχείου που βασίζεται στα έσοδα που παράγονται από μια δραστηριότητα η οποία περιλαμβάνει τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου, δεν είναι κατάλληλη. Και αυτό γιατί τα έσοδα αντικατοπτρίζουν συνήθως παράγοντες άλλους από την ανάλωση των οικονομικών ωφελειών του περιουσιακού στοιχείου.

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στην Τράπεζα, δεδομένου ότι δεν έχει χρησιμοποιήσει μια μέθοδο απόσβεσης που να βασίζεται στα έσοδα για τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19 Παροχές σε εργαζομένους: Προγράμματα καθορισμένων παροχών: Εισφορές εργαζομένων

Οι τροποποιήσεις στο πρότυπο διευκρινίζουν πως οι εισφορές (contributions) από εργαζομένους ή τρίτα μέρη που συνδέονται με την υπηρεσία, σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών, πρέπει να κατανεμηθούν σε περιόδους υπηρεσίας. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν καμία επίπτωση στην Τράπεζα.

Ετήσιες βελτιώσεις των ΔΠΧΑ, Κύκλος 2010-2012

Οι τροποποιήσεις του Κύκλου 2010-2012, εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 12 Δεκεμβρίου 2013, έχουν εφαρμογή σε περιόδους που ξεκινούν την ή μετά από την 1 Φεβρουαρίου 2015. Καμία από αυτές τις τροποποιήσεις δεν έχει επίπτωση στην Τράπεζα.

- Δ.Π.Χ.Α 2 Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών

Τροποποιούνται οι ορισμοί των «προϋποθέσεων κατοχύρωσης» και των «όρων αγοράς» και προστίθενται ορισμοί για τους «όρους απόδοσης» και τους «όρους προϋπηρεσίας» που προηγουμένως ήταν μέρος του ορισμού των «προϋποθέσεων κατοχύρωσης».

- Δ.Π.Χ.Α. 3 Συνενώσεις επιχειρήσεων

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι το ενδεχόμενο αντάλλαγμα που κατατάσσεται ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση θα επιμετράτε στην εύλογη αξία του σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

- Δ.Π.Χ.Α. 8 Λειτουργικοί Τομείς»

Οι τροποποιήσεις στο πρότυπο επιβάλουν επιπλέον γνωστοποιήσεις στην περίπτωση που η οικονομική οντότητα συγκεντρώνει δύο ή περισσότεροι λειτουργικούς τομείς σε έναν λειτουργικό τομέα προς παρουσίαση. Διευκρινίζουν επίσης ότι το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων των προς αναφορά τομέων και των περιουσιακών στοιχείων της οικονομικής οντότητας γνωστοποιούνται μόνο εάν τέτοια μεγέθη παρέχονται τακτικά στον επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων.

- Δ.Λ.Π. 16 Ενσώματα Πάγια και ΔΛΠ 38 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Τα δύο πρότυπα τροποποιήθηκαν για να διευκρινισθεί πως αναπροσαρμόζονται η ακαθάριστη λογιστική αξία και οι σωρευμένες αποσβέσεις στη περίπτωση αναπροσαρμογής ενός παγίου (ενσώματου ή άυλου) στην εύλογη αξία του.

- Δ.Λ.Π. 24 Γνωστοποιήσεις Συνδεδεμένων Μερών

Η τροποποίηση αντιμετωπίζει τις συναλλαγές που προκύπτουν όταν μια οικονομική οντότητα διαχείρισης (management entity) παρέχει υπηρεσίες βασικών διοικητικών στελεχών (Key management personnel), με την έννοια του ΔΛΠ 24, στην αναφέρουσα οντότητα.

Ετήσιες βελτιώσεις των ΔΠΧΑ, Κύκλος 2012-2014

Οι τροποποιήσεις του Κύκλου 2012-2014, εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 25 Σεπτεμβρίου 2014, έχουν εφαρμογή σε περιόδους που ξεκινούν την ή μετά από την 1 Ιανουαρίου 2016. Καμία από αυτές τις τροποποιήσεις δεν έχει επίπτωση στην Τράπεζα.

- ΔΠΧΑ 5 Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία Κατεχόμενα προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η αλλαγή από μία μέθοδο διάθεσης σε μια άλλη (πχ πώληση ή διανομή στους ιδιοκτήτες) δεν πρέπει να θεωρείται σαν ένα νέο σχέδιο πώλησης αλλά μία συνέχιση του αρχικού σχεδίου. Συνεπώς, δεν υπάρχει διακοπή της εφαρμογής των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 5. Η τροποποίηση διευκρινίζει επίσης ότι η αλλαγή της μεθόδου διάθεσης δεν αλλάζει την ημερομηνία ταξινόμησής.

- ΔΠΧΑ 7 Χρηματοπιστωτικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η σύμβαση εξυπηρέτησης που περιλαμβάνει αμοιβή, μπορεί να αποτελέσει συνεχιζόμενη συμμετοχή σε ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που έχει αποαναγνωριστεί. Αυτό επηρεάζει τις γνωστοποιήσεις που απαιτούνται από το πρότυπο. Επίσης, η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι γνωστοποιήσεις του ΔΠΧΑ 7 σχετικά με τον συμψηφισμό των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων δεν απαιτούνται στις συνοπτικές ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις.

- ΔΛΠ 19 Παροχές σε εργαζομένους

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι το βάθος της αγοράς εταιρικών ομολόγων υψηλής ποιότητας θα πρέπει να αξιολογείται σε επίπεδο νομίσματος και όχι σε επίπεδο χώρας.

- ΔΛΠ 34 Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Αναφορά

Σύμφωνα με την τροποποίηση η οικονομική οντότητα έχει τη δυνατότητα να παρουσιάζει τις γνωστοποιήσεις της παραγράφου 16Α του ΔΛΠ 34 είτε στις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις είτε να τις ενσωματώνει με παραπομπές από τις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις σε κάποιο άλλο έγγραφο (όπως ένας σχολιασμός της διοίκησης ή μια έκθεση επί των κινδύνων), που διατίθεται στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων υπό τους ίδιους όρους με τις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις και κατά τον ίδιο χρόνο.

2.2.2 Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους που δεν έχουν εφαρμοστεί ωρύτερα από την Τράπεζα

Τα παρακάτω νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, σχετίζονται με τη δραστηριότητα της Τράπεζας, αλλά είναι υποχρεωτικά σε μεταγενέστερες περιόδους. Η Τράπεζα δεν έχει εφαρμόσει ωρύτερα τα κατωτέρω πρότυπα και μελετά την επίδραση τους στις οικονομικές καταστάσεις.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7 Κατάσταση των Ταμιακών Ροών: Πρωτοβουλία Γνωστοποίησης

Τον Ιανουάριο του 2016, το Συμβούλιο τροποποίησε το ΔΛΠ 7 ώστε να υποχρεωθούν οι οντότητες να παρέχουν επιπλέον γνωστοποιήσεις που επιτρέπουν στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που απορρέουν από χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2017, δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12 Φόροι εισοδήματος: Αναγνώριση αναβαλλομένων φορολογικών απαιτήσεων για μη πραγματοποιημένες ζημιές

Με τις τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12 διευκρινίζεται ότι η μείωση κάτω του κόστους της λογιστικής αξίας ενός χρεωστικού τίτλου σταθερού επιτοκίου που επιμετράτε στην εύλογη αξία ενώ η φορολογική του βάση είναι το κόστος, οδηγεί σε μια εκπεστέα προσωρινή διαφορά και κατά συνέπεια στην αναγνώριση μια αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης. Ένα ζήτημα που διευκρινίζεται επίσης σύμφωνα με την τροποποίηση, είναι πως θα πρέπει να προσδιοριστούν τα πιθανά μελλοντικά φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων οι εκπεστέες

προσωρινές διαφορές θα συμψηφιστούν για να εκτιμηθεί αν θα πρέπει να αναγνωριστεί μια αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ή όχι. Επιπλέον όταν μια οικονομική οντότητα αξιολογεί κατά πόσον φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα στο μέλλον έναντι των οποίων μπορεί να χρησιμοποιήσει μια εκπεστέα προσωρινή διαφορά, εξετάζει αν η φορολογική νομοθεσία περιορίζει τις πηγές των φορολογητέων κερδών έναντι των οποίων μπορεί να γίνουν εκπτώσεις φόρου. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2017, δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν θα έχουν επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40 Επενδύσεις σε ακίνητα: Μεταφορές των Επενδύσεων σε ακίνητα

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η μεταφορά ενός ακινήτου, συμπεριλαμβανομένου ενός ακινήτου υπό κατασκευή ή ανάπτυξη, εντός ή εκτός των επενδύσεων σε ακίνητα, θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο όταν συντελείται αλλαγή στην χρήση του ακινήτου. Αυτή η αλλαγή στην χρήση πραγματοποιείται όταν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί τον ορισμό της επένδυσης σε ακίνητα και θα πρέπει να τεκμηριώνεται. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2018, δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν θα έχουν επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 2 Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών: Ταξινόμηση και επιμέτρηση των συναλλαγών που βασίζονται στην αξία μετοχών

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τις επιπτώσεις των προϋποθέσεων κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά, την λογιστική αντιμετώπιση της υποχρέωσης παρακρατούμενου φόρου για παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και τη λογιστική αντιμετώπιση τροποποιήσεων σε συμφωνίες παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 2 εφαρμόζονται σε ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2018, δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν θα έχουν επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας, καθώς η Τράπεζα δεν έχει, ούτε προτίθεται να προσφέρει προγράμματα παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών της.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4 ασφαλιστήρια συμβόλαια: Εφαρμόζοντας το ΔΠΧΑ 9 χρηματοοικονομικά μέσα, με το ΔΠΧΑ 4 ασφαλιστήρια συμβόλαια

Το ΔΠΧΑ 4 τροποποιήθηκε προσφέροντας δύο επιλογές σχετικά με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 μέχρι να ολοκληρωθεί νέο πρότυπο που θα αντικαταστήσει το ΔΠΧΑ 4 και αφορά τα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Η μία επιλογή αφορά την προσωρινή εξαίρεση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 και η άλλη επιλογή προσφέρει μια κεκαλυμμένη προσέγγιση (overlay approach) στη παρουσίαση της κατάστασης συνολικού εισοδήματος. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 4 εφαρμόζονται σε ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2018, δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν θα έχουν επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα

Το νέο πρότυπο καθορίζει τις αρχές αναγνώρισης και επιμέτρησης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και μερικών συμβολαίων αγοράς ή πώλησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων. Το πρότυπο θα αντικαταστήσει το υπάρχον ΔΛΠ 39. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, με βάση το επιχειρηματικό μοντέλο της οντότητας για τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των συμβατικών ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Εκτός από τον πιστωτικό κίνδυνο της οντότητας, η ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων δεν έχει αλλάξει σε σχέση με τις υπάρχουσες απαιτήσεις. Το ΔΠΧΑ 9 εισαγάγει ένα νέο μοντέλο απομείωσης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, αυτό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Το πρότυπο εισάγει επίσης σημαντικές αλλαγές στο μοντέλο λογιστικής αντιστάθμισης.

Το ΔΠΧΑ 9 εφαρμόζεται υποχρεωτικά σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018. Η Τράπεζα εξετάζει επί του παρόντος τις επιπτώσεις του ΔΠΧΑ 9 στις οικονομικές καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες

Το ΔΠΧΑ 15 καθορίζει τις απαιτήσεις αναγνώρισης των εσόδων που εφαρμόζονται σε όλες τις συμβάσεις με πελάτες, εκτός των συμβάσεων που είναι στο πεδίο εφαρμογής των προτύπων που αφορούν τα χρηματοοικονομικά μέσα, τις μισθώσεις και τα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά τα προηγούμενα πρότυπα (και διερμηνείες) που σχετίζονταν με τα έσοδα.

Το πρότυπο παρέχει ένα ενιαίο μοντέλο πέντε βημάτων, που πρέπει να εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις με τους πελάτες για την αναγνώριση του εσόδου. Επίσης η οντότητα θα αναγνωρίσει ως περιουσιακό στοιχείο το επαυξητικό κόστος εξασφάλισης μιας σύμβασης με πελάτη, εφόσον εκτιμά ότι θα ανακτήσει το εν λόγω κόστος. Το ΔΠΧΑ 15 απαιτεί εκτεταμένες γνωστοποιήσεις, τόσο ποσοτικές όσο και ποιοτικές, ώστε οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να έχουν τη δυνατότητα να κατανοούν τη φύση, το ποσό, τον χρόνο και την αβεβαιότητα του εσόδου και των ταμειακών ροών που απορρέουν από τις συμβάσεις με τους πελάτες.

Το ΔΠΧΑ 15 είναι υποχρεωτικής εφαρμογής σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018. Η Τράπεζα εξετάζει επί του παρόντος τις επιπτώσεις του ΔΠΧΑ 15 στις οικονομικές καταστάσεις, ωστόσο, η υιοθέτησή του δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση σε αυτές.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες

Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 15 δεν αλλάζουν τις βασικές αρχές του προτύπου αλλά διευκρινίζουν με ποιό τρόπο θα πρέπει να εφαρμόζονται κάποιες από αυτές τις αρχές. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πώς προσδιορίζεται μια υποχρέωση εκτέλεσης (η υπόσχεση μεταφοράς ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας σε έναν πελάτη) σε μια σύμβαση, πώς καθορίζεται εάν μια Τράπεζα είναι ο κύριος (πάροχος ενός αγαθού ή υπηρεσίας), ή ο πράκτορας (υπεύθυνος για το διακανονισμό της παράδοσης του αγαθού ή της υπηρεσίας). Καθορίζεται επίσης αν τα έσοδα από τη χορήγηση μιας άδειας χρήσης θα πρέπει να αναγνωρίζονται άμεσα ή με την πάροδο του χρόνου. Επιπλέον δίνονται περισσότερες απαλλαγές στην πρώτη εφαρμογή του προτύπου με σκοπό τη μείωση του κόστους και της πολυπλοκότητας. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2018 και δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 16 Μισθώσεις

Το νέο πρότυπο καθορίζει τις αρχές αναγνώρισης, επιμέτρησης, παρουσίασης και γνωστοποίησης των μισθώσεων για τον μισθωτή και για τον εκμισθωτή. Με την εφαρμογή του νέου προτύπου καταργούνται το ΔΛΠ 17 *Μισθώσεις* και οι διερμηνείες ΜΕΔ 15 *Λειτουργικές μισθώσεις- Κίνητρα*, ΜΕΔ 27 *Εκτίμηση της ουσίας των συναλλαγών που συνεπάγονται τον νομικό τύπο της μίσθωσης* και ΕΔΔΠΧΑ 4 *Προσδιορισμός του εάν μια συμφωνία εμπεριέχει μίσθωση*.

Το πρότυπο υιοθετεί ένα ενιαίο μοντέλο λογιστικής αντιμετώπισης των μισθώσεων από το μισθωτή. Σύμφωνα με αυτό, ο μισθωτής σε μία μίσθωση, απαιτείται να αναγνωρίσει στην κατάσταση οικονομικής θέσης περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις μισθώσεις με διάρκεια μεγαλύτερη των δώδεκα μηνών, εκτός αν το περιουσιακό στοιχείο είναι μικρής αξίας και απόσβεση με χρηματοοικονομικό έξοδο, κατά τη διάρκεια της μίσθωσης στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις μισθώσεις σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης. Το πρότυπο επίσης απαιτεί εκτεταμένες γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις του μισθωτή.

Το ΔΠΧΑ 16 είναι υποχρεωτικής εφαρμογής σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 και δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Τράπεζα βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης του ΔΠΧΑ 16 στις οικονομικές της καταστάσεις αν και δεν αναμένεται να είναι σημαντική λόγω της μικρής αξίας των συμβάσεων μίσθωσης που έχει συνάψει.

3. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

3.1 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας υπολογίζονται χρησιμοποιώντας το νόμισμα του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο η Τράπεζα λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης της Τράπεζας.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την τακτοποίηση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της χρήσης και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας.

3.2 Ταμειακά διαθέσιμα και Ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις στην Τράπεζα Ελλάδος που δεν υπόκεινται σε περιορισμούς, απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού ρίσκου με αρχικές ημερομηνίες λήξης τριών ή λιγότερων μηνών.

3.3 Χρηματοοικονομικά μέσα

3.3.1 Αρχική αναγνώριση

Η Τράπεζα αναγνωρίζει τα χρηματοοικονομικά μέσα ως στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεων εφόσον καθίσταται αντισυμβαλλόμενο μέρος που αποκτά δικαιώματα ή αναλαμβάνει υποχρεώσεις βάσει των συμβατικών όρων του χρηματοοικονομικού μέσου.

Η Τράπεζα, κατά την αρχική αναγνώριση, αποτιμά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων στην εύλογη αξία τους. Στην περίπτωση των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων, η αξία κατά την αρχική αναγνώριση προσαυξάνεται με τα έξοδα συναλλαγών και μειώνεται με τα έσοδα και τις προμήθειες που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση ή τη δημιουργία τους.

3.3.2 Ταξινόμηση και μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες για σκοπούς μεταγενέστερης επιμέτρησης. Η ταξινόμηση εξαρτάται από το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκε η επένδυση. Η Διοίκηση προσδιορίζει την ταξινόμηση κατά την αρχική αναγνώριση.

(α) Δάνεια και απαιτήσεις

Στην κατηγορία αυτή δύναται να ενταχθούν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, με καθορισμένες ή δυνάμενες να καθοριστούν πληρωμές, που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά και για τα οποία η Τράπεζα δεν αναμένει να μην ανακτήσει ουσιαδώς την επένδυσή του, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που σχετίζονται με την πιστοληπτική επιδείνωση του εκδότη. Η Τράπεζα κατατάσσει ως δάνεια και απαιτήσεις:

- i. τις χορηγήσεις προς πελάτες της και
- ii. ομόλογα με καθορισμένες ροές τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά.

Η κατηγορία αυτή αποτιμάται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και εξετάζεται περιοδικά για την ύπαρξη ζημιών απομείωσης.

Η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου είναι μια μέθοδος υπολογισμού του αναπόσβεστου κόστους ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου και επιμερισμού των εσόδων ή εξόδων από τόκους κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου. Το πραγματικό επιτόκιο είναι εκείνο που προεξοφλεί ακριβώς τις αναμενόμενες ροές των μελλοντικών εισπράξεων ή πληρωμών ενός χρηματοοικονομικού μέσου μέχρι τη λήξη της ζωής του ή την επόμενη ημερομηνία αναπροσαρμογής του επιτοκίου του.

(β) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Ένα χρηματοοικονομικά περιουσιακό στοιχείο κατατάσσεται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων όταν κατέχεται κυρίως για εμπορικούς σκοπούς ή γιατί έτσι επιλέχθηκε να γίνει κατά την αρχική του αναγνώριση. Τα παράγωγα ταξινομούνται ως κατεχόμενα για εμπορία, εκτός εάν έχουν χαρακτηριστεί ως μέσα αντιστάθμισης.

Η Τράπεζα δεν κατέχει επενδύσεις αυτής της κατηγορίας.

(γ) Επενδύσεις διακρατούμενες ως τη λήξη

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές και συγκεκριμένη λήξη και τα οποία η Τράπεζα έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να τα διακρατήσει ως τη λήξη τους.

Τα πραγματοποιηθέντα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τις μεταβολές της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους με μεταβολές στα αποτελέσματα, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης που προκύπτουν.

Η Τράπεζα δεν κατέχει επενδύσεις αυτής της κατηγορίας.

(δ) Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία είτε προσδιορίζονται σε αυτήν την κατηγορία, είτε δε μπορούν να ενταχθούν σε κάποια από τις ανωτέρω κατηγορίες. Η τράπεζα έχει κατατάξει στην κατηγορία αυτή μη εισαγμένους συμμετοχικούς τίτλους.

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στη συνέχεια στην εύλογη αξία τους και τα σχετικά κέρδη ή ζημιές καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα, μέχρι τα στοιχεία αυτά πωληθούν ή υποστούν απομείωση. Κατά την πώληση ή απομείωση, τα κέρδη ή οι ζημιές που έχουν σωρευτεί στην καθαρή θέση μεταφέρονται στα αποτελέσματα. Ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωρισθεί στα αποτελέσματα και αφορούν επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους δεν αντιστρέφονται μέσω αποτελεσμάτων.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε χρηματιστηριακές αγορές προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές αγοράς. Για τα στοιχεία τα οποία δε διαπραγματεύονται σε χρηματιστηριακή αγορά, οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται και προεξόφληση ταμειακών ροών. Στις περιπτώσεις που η εύλογη αξία δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον απομείωση.

3.3.3 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στον ισολογισμό, όταν υπάρχει νομικό δικαίωμα συμψηφισμού των ποσών που αναγνωρίστηκαν και παράλληλα υπάρχει η πρόθεση να γίνει διακανονισμός σε καθαρή βάση, ή η απόκτηση του περιουσιακού στοιχείου και ο διακανονισμός της υποχρέωσης να γίνουν ταυτόχρονα.

3.3.4 Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Η Τράπεζα προβαίνει στη διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού όταν:

- έχουν λήξει οι ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών στοιχείων,
- μεταβιβάζει το συμβατικό δικαίωμα είσπραξης των ταμειακών ροών από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία και ταυτόχρονα μεταβιβάζει τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από αυτά,

- δάνεια ή επενδύσεις σε αξιόγραφα καθίστανται ανεπίδεκτα εισπράξεως, οπότε και τα διαγράφει.

3.3.5 Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Η Τράπεζα αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού τα δεδομένα αναφορικά με το κατά πόσον ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων έχει απομειωθεί.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης (εφόσον υφίστανται σχετικές ενδείξεις) είναι περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στο κόστος κτήσεως, περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος (δάνεια και απαιτήσεις) και διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις.

Αντικειμενικές ενδείξεις ότι ένα περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα περιουσιακών στοιχείων, που ταξινομείται στην κατηγορία «δάνεια και απαιτήσεις», έχει υποστεί απομείωση, συνιστούν τα στοιχεία και πληροφορίες που περιέρχονται σε γνώση της Τράπεζας και αφορούν γεγονότα ζημιογόνα, η επίδραση των οποίων στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμιακές ροές, μπορεί αξιόπιστα να μετρηθεί και προσδιοριστεί. Οι κυριότερες από αυτές τις ενδείξεις αναφέρονται στην σημ. 4.2.1.1 «απομείωση δανείων».

Στον υπολογισμό απομείωσης των επενδύσεων που έχουν αναγνωριστεί ως διαθέσιμες προς πώληση, λαμβάνεται υπόψη τυχόν σημαντική και παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας της επένδυσης κάτω από το κόστος του. Όπου υπάρχει τέτοια ένδειξη για διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, η συσσωρευμένη ζημία – που υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μείον τις ζημίες απομείωσης του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που αναγνωρίστηκαν προηγουμένως ως έξοδο στα αποτελέσματα, μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια στα αποτελέσματα.

Στην περίπτωση μεταγενέστερης αύξησης της αξίας ενός χρεωστικού τίτλου που έχει ταξινομηθεί ως Διαθέσιμος προς πώληση, η ζημία που είχε προηγουμένως αναγνωριστεί μέσω αποτελεσμάτων αναστρέφεται στα αποτελέσματα. Ζημίες απομείωσης σε συμμετοχικούς τίτλους που αναγνωρίστηκαν ως έξοδο στα αποτελέσματα, δεν αντιστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων.

3.3.6 Μεταγενέστερη αποτίμηση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η Τράπεζα αποτιμώνται μεταγενέστερα σύμφωνα με τη μέθοδο του αναπόσβεστου κόστους με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι υποχρεώσεις προς πελάτες και οι λοιπές υποχρεώσεις.

Η Τράπεζα δεν έχει χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

3.3.7 Επιμέτρηση της εύλογης αξίας

Εύλογη αξία είναι η τιμή που θα λαμβανόταν κατά την πώληση ενός στοιχείου ενεργητικού ή κατά τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης, σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων, στην κύρια, ή, ελλείψει αυτής, στην πλέον συμφέρουσα αγορά όπου η Τράπεζα έχει πρόσβαση, κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Η εύλογη αξία μιας υποχρέωσης αντανακλά τον κίνδυνο μη εκπλήρωσης υποχρεώσεων.

Η Τράπεζα επιμετρά την εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου, χρησιμοποιώντας την επίσημη χρηματιστηριακή τιμή σε μία ενεργό αγορά για το χρηματοοικονομικό αυτό μέσο, όταν αυτή είναι διαθέσιμη. Μία αγορά θεωρείται ενεργός εάν οι συναλλαγές για το στοιχείο ενεργητικού ή την υποχρέωση λαμβάνουν χώρα με επαρκή συχνότητα και όγκο ώστε να παρέχονται συνεχώς πληροφορίες τιμολόγησης. Όταν δεν υπάρχει διαθέσιμη επίσημη χρηματιστηριακή τιμή, σε μία ενεργό αγορά, τότε η Τράπεζα χρησιμοποιεί τεχνικές αποτίμησης που μεγιστοποιούν την χρήση συναφών παρατηρήσιμων δεδομένων και ελαχιστοποιούν τη χρήση μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Η επιλεγμένη τεχνική αποτίμησης περιλαμβάνει όλους τους παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη για την τιμολόγηση μία συναλλαγής.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί την παρακάτω ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης :

Επίπεδο 1: Επίσημες χρηματιστηριακές τιμές (χωρίς προσαρμογή) σε ενεργές αγορές για πανομοιότυπα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις στις οποίες έχει πρόσβαση η Τράπεζα κατά την ημερομηνία επιμέτρησης.

Επίπεδο 2: Εισροές εκτός των επίσημων χρηματιστηριακών τιμών που περιλαμβάνονται στο 1ο επίπεδο οι οποίες είναι παρατηρήσιμες για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση είτε άμεσα είτε έμμεσα.

Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμες εισροές για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση.

Η Τράπεζα δεν κατέχει χρηματοοικονομικά μέσα που να έχει αποτιμήσει στην εύλογη αξία. Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχει και περιλαμβάνουν μη εισαγμένους συμμετοχικούς τίτλους έχουν αποτιμηθεί στο κόστος κτήσης μείον απομείωση δεδομένου ότι η εύλογη αξία τους δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα (σημ. 15).

3.4 Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια επιμετρώνται στο κόστος κτήσεως μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την απόκτηση των στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες προστίθενται στη λογιστική αξία των ενσωμάτων παγίων ή καταχωρούνται ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν αναμένεται να επιφέρουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη στην Τράπεζα και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα της χρήσεως που πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις των ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους ως εξής:

- Κτίρια	50 έτη
- Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων	Στη διάρκεια της μίσθωσης
- Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5-10 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων αναθεωρούνται και αναπροσαρμόζονται, εφόσον κριθεί σκόπιμο, σε κάθε τέλος χρήσεως.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα.

Κατά την πώληση ενσωμάτων παγίων, η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρείται ως κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα. Χρηματοοικονομικά έξοδα που αφορούν στην κατασκευή ενσωμάτων παγίων κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής. Όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσεως με την πραγματοποίησή τους.

3.5 Μισθώσεις

Η Τράπεζα ως μισθωτής

Οι μισθώσεις παγίων όπου η Τράπεζα διατηρεί ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στις υποχρεώσεις. Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους, εκτός αν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι η Τράπεζα θα αποκτήσει κυριότητα των παγίων στη λήξη της μίσθωσης οπότε αποσβένονται στη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους.

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας και της προηγούμενης χρήσης η Τράπεζα δεν είχε συνάψει χρηματοδοτικές μισθώσεις ούτε υπήρχαν υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις.

Μισθώσεις όπου ουσιωδώς οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι καταβολές μισθωμάτων βάσει μιας λειτουργικής μίσθωσης αναγνωρίζονται σε βάρος των αποτελεσμάτων, με την ευθεία μέθοδο, σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Η Τράπεζα ως εκμισθωτής

Μισθώσεις όπου ουσιωδώς οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας διατηρούνται από την Τράπεζα ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Τα έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με την σταθερή μέθοδο σε ολόκληρη τη διάρκεια της κάθε μίσθωσης. Τα αρχικά άμεσα κόστη που επιβαρύνουν την Τράπεζα κατά τη διαπραγμάτευση μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στη λογιστική αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης στην ίδια βάση με το έσοδο της μίσθωσης.

3.6 Άλλα περιουσιακά στοιχεία

Λογισμικό

Τα αγοραζόμενα λογισμικά προγράμματα αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 5 έως 16 χρόνια.

Δαπάνες που σχετίζονται με τη συντήρηση λογισμικών προγραμμάτων αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται.

3.7 Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Τα «Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς», περιλαμβάνουν ακίνητα τα οποία έχουν αποκτηθεί από την Τράπεζα μέσω της διαδικασίας πλειστηριασμού, προς πλήρη ή μερική ικανοποίηση απαιτήσεών της. Η Τράπεζα αποτιμά σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού τα ακίνητα αυτά, στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης, αναθέτοντας την εκτίμηση τους σε ανεξάρτητους εκτιμητές.

3.8 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Με την εξαίρεση των περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς, τα οποία ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστον σε ετήσια βάση, οι λογιστικές αξίες των λοιπών μακροπρόθεσμων στοιχείων του ενεργητικού ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη.

Όταν η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του, η αντίστοιχη ζημία απομείωση του καταχωρείται στα αποτελέσματα. Η ανακτήσιμη αξία προσδιορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας χρήσεως. Εύλογη αξία μείον έξοδα πώλησης είναι το ποσό που μπορεί να ληφθεί από τη πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου στα πλαίσια μιας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προσχωρούν οικειοθελώς, μετά την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου, ενώ, αξία χρήσης είναι η καθαρή παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να πραγματοποιηθούν από τη συνεχή χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου και από την πρόσοδο που αναμένεται να προκύψει από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του. Για τους σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα στοιχεία του ενεργητικού ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο για το οποίο οι ταμειακές ροές δύναται να προσδιοριστούν ξεχωριστά.

3.9 Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Η φορολογία της χρήσης περιλαμβάνει τρέχοντα φόρο και αναβαλλόμενο φόρο. Η φορολογία αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα εκτός εάν αφορά στοιχεία που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας

στη καθαρή θέση. Σε αυτή την περίπτωση, ο φόρος επίσης αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στη καθαρή θέση αντίστοιχα.

Ο τρέχων φόρος εισοδήματος υπολογίζεται βάσει του φορολογικού αποτελέσματος σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στη Ελλάδα. Η δαπάνη για τρέχοντα φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει βάσει των κερδών της Τράπεζας όπως αναμορφώνονται στην φορολογική της δήλωση και προβλέψεις για πρόσθετους φόρους για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις και υπολογίζεται σύμφωνα με τους θεσμοθετημένους ή ουσιαστικά θεσμοθετημένους φορολογικούς συντελεστές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δε λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και αναμένεται να είναι σε ισχύ όταν η αναβαλλόμενη απαίτηση θα πραγματοποιηθεί ή η αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση θα τακτοποιηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις συμψηφίζονται με τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις όταν διακανονίζονται στην ίδια φορολογική αρχή.

3.10 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν:

- Υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα παρελθοντικών γεγονότων,
- είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για το διακανονισμό της δέσμευσης και
- το απαιτούμενο ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Όταν η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι ουσιώδης, το ποσό της πρόβλεψης είναι η παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για το διακανονισμό της δέσμευσης. Το επιτόκιο προεξόφλησης θα είναι ένα προ φόρου επιτόκιο που αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος και τους συναφείς με την υποχρέωση κινδύνους.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται, εκτός και αν η πιθανότητα για εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις επίσης δεν καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται, εφόσον η εισροή οικονομικών ωφελειών είναι πιθανή.

3.11 Παροχές στο προσωπικό

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος, καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δουλευμένες.

(β) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών (κρατικά προγράμματα) όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά.

Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από προγράμματα καθορισμένων παροχών στο προσωπικό υπολογίζονται στην προεξοφλημένη αξία των μελλοντικών παροχών προς το προσωπικό που έχουν καταστεί δεδουλευμένες κατά

την ημερομηνία ισολογισμού. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method).

Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από εμπειρικές προσαρμογές και από μεταβολές στις αναλογιστικές παραδοχές αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στην περίοδο που προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα.

(γ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού απασχόλησης είναι πληρωτέες όταν η Τράπεζα, είτε τερματίζει την απασχόληση εργαζομένων πριν την συνταξιοδότηση, είτε μετά από απόφαση εργαζομένων να δεχθούν προσφορά παροχών από την Τράπεζα σε αντάλλαγμα του τερματισμού της απασχόλησης τους. Η Τράπεζα αναγνωρίζει τις παροχές τερματισμού της απασχόλησης ως υποχρέωση και έξοδο κατά την προγενέστερη μεταξύ των ακόλουθων ημερομηνιών: α) όταν η οικονομική οντότητα δεν δύναται πλέον να αποσύρει την προσφορά των εν λόγω παροχών και β) όταν η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο του ΔΛΠ 37 και συνεπάγεται την καταβολή παροχών τερματισμού της απασχόλησης. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται.

3.12 Ίδια Κεφάλαια – Συνεταιριστικό Κεφάλαιο

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μεριδιούχων της Συνεταιριστικής Τράπεζας, καθορίζονται από τον ν. 1667/2986 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (τελευταία τροποποίηση με ο ν. 4340/2015), καθώς και από το Καταστατικό της Τράπεζας και τις αποφάσεις των οργάνων διοίκησης.

Κάθε συνεταίρος εγγράφεται για μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα. Μπορεί ακόμη, πέρα από την υποχρεωτική, να αποκτήσει και προαιρετικές μερίδες μέχρι του ανώτατου αριθμού που ορίζεται εκάστοτε από το Νόμο και το Καταστατικό. Η αξία των προαιρετικών είναι ίση με την αξία της υποχρεωτικής μερίδας. Ειδικά τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) μπορούν να αποκτήσουν απεριόριστο αριθμό προαιρετικών μερίδων.

Η συνεταιριστική μερίδα μεταβιβάζεται μόνο σε συνεταίρους. Η μεταβίβαση της συνεταιριστικής μερίδας σε τρίτους, επιτρέπεται μόνο κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο αρνείται τη μεταβίβαση, εφ' όσον στο πρόσωπο του τρίτου δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για την είσοδο του ως συνεταίρου (άρθρο 2 Ν. 1667/86).

Κάθε συνεταίρος υποχρεούται να καταβάλει την αξία της συνεταιριστικής μερίδας από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης εγγραφής στο συνεταιρισμό. Η συνεταιριστική μερίδα είναι αδιαίρετη και ίση για όλους τους συνεταίρους.

Η τιμή διάθεσης της από τον Τράπεζα καθορίζεται με παραδεκτές μεθόδους αποτίμησης της αξίας της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το νόμο και το Καταστατικό.

Στην πάσης φύσης ρευστοποίηση μερίδων αποδίδεται το ποσό της αξίας μερίδας που αναλογεί στην καθαρή περιουσία του συνεταιρισμού, όπως αυτή προκύπτει από τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης, λαμβανομένων υπόψη α) του ποσού κατά το οποίο οι σχηματισμένες προβλέψεις υπολείπονται των απαιτούμενων σύμφωνα με την έκθεση των ορκωτών ελεγκτών και β) των περιορισμών που προβλέπονται στο άρθρο 149 του Ν. 4261/2014.

Κάθε συνεταίρος ευθύνεται απέναντι του συνεταιρισμού και των πιστωτών αυτού αλληλέγγυα και εις ολόκληρο για ποσό ίσο προς την αξία των μερίδων του. (Συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης, άρθρο 4 παρ. 4 Ν. 1667/86).

Η Τράπεζα έχει αναγνωρίσει το σύνολο του Συνεταιριστικού Κεφαλαίου ως Ίδια Κεφάλαια, στα πλαίσια της διερμηνείας ΔΛΠΧΠ 2: «Μερίδες μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες και όμοια μέσα», καθότι δεν υφίσταται σχετική άδεια εξόφλησης των συνεταιριστικών μερίδων προς τους μεριδιούχους, από την ΤτΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/5.5.2014.

Έξοδα αυξήσεως συνεταιριστικού κεφαλαίου: Άμεσα έξοδα για την έκδοση μερίδων, εμφανίζονται, μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του αποτελέσματος εις νέον.

Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο: Στο λογαριασμό αυτό καταχωρείται η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των μερίδων που εκδίδονται και της τιμής διαθέσεώς τους.

3.13 Αναγνώριση εσόδων

Έσοδα αναγνωρίζονται όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στην Τράπεζα και το ποσό μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα.

Στα έσοδα της Τράπεζας περιλαμβάνονται κυρίως έσοδα από τόκους χορηγήσεων και τοκοφόρων χρεογράφων, προμήθειες εγγυητικών επιστολών και λοιπών τραπεζικών πράξεων, έσοδα από μερίσματα και λοιπά έσοδα. Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

i) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα τόκων αναφέρονται σε όλα τα τοκοφόρα στοιχεία του Ισολογισμού και αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα έσοδα τόκων περιλαμβάνουν τους τόκους δανείων και τα τοκομερίδια από χρεόγραφα σταθερού επιτοκίου.

ii) Έσοδα από προμήθειες

Αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά το χρόνο που παρασχέθηκαν οι σχετικές υπηρεσίες.

iii) Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξης από τους μετόχους, δηλαδή μετά την έγκρισή τους από τη Γενική Συνέλευση.

3.14 Έξοδα

i) Έξοδα από τόκους

Τα έξοδα τόκων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα για όλες τις τοκοφόρες υποχρεώσεις. Η αναγνώρισή τους γίνεται με βάση την αρχή του δεδουλευμένου και ο προσδιορισμός τους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

ii) Λοιπά έξοδα

Τα λοιπά έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σε δεδουλευμένη βάση.

3.15 Διανομή μερισμάτων

Διανομή μερίσματος αναγνωρίζεται ως υποχρέωση όταν η διανομή εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση των συνεταιίρων.

4. Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων

4.1 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τη συνολική ευθύνη για την ανάπτυξη και την επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, διαμορφώνει τη στρατηγική ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων, σε συνάρτηση με τους επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας, ενώ αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, καθώς και την επάρκεια των Ιδίων Κεφαλαίων, σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων αξιολογείται και εξελίσσεται διαρκώς, λαμβάνοντας υπόψη τη βάση ιστορικών δεδομένων της Τράπεζας, τη δυναμική των αγορών, την εναρμόνιση με εποπτικές απαιτήσεις και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Για το σκοπό αυτό η Τράπεζα έχει συστήσει Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΠΔΤΕ 2577/2006.

4.2 Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι

Η διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων είναι συνυφασμένη με την επιχειρηματική δραστηριότητα της Τράπεζας. Η Διοίκηση, έχοντας ως στόχο τη διατήρηση της σταθερότητας και της συνέχειας των δραστηριοτήτων, δίνει μεγάλη προτεραιότητα στον στόχο της εφαρμογής και συνεχούς βελτίωσης ενός αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων για την ελαχιστοποίηση ενδεχόμενων αρνητικών επιπτώσεων στα οικονομικά αποτελέσματα της Τράπεζας.

Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων της, η Τράπεζα εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς (περιλαμβανομένου του συναλλαγματικού και επιτοκιακού κινδύνου), και κίνδυνο ρευστότητας. Η στρατηγική διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας αποσκοπεί στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων που ενδέχεται να έχουν οι ανωτέρω κίνδυνοι στη χρηματοοικονομική επίδοση, στη χρηματοοικονομική θέση και στις ταμειακές ροές της Τράπεζας.

Η Τράπεζα, ετησίως, υποβάλλει προς τις αρμόδιες διευθύνσεις της Τράπεζας της Ελλάδας τη Διαδικασία Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) όπου αναλύει ποσοτικά και ποιοτικά τα μέσα που χρησιμοποιεί για τη διαχείριση των επιμέρους κινδύνων και τις μελλοντικές επιπτώσεις στη φερεγγυότητα της (Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας).

4.2.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Η Τράπεζα εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, που είναι ο κίνδυνος ζημιάς λόγω αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις πληρωμών του κατά την ημερομηνία λήξης τους.

Ο πιστωτικός κίνδυνός της Τράπεζας προκύπτει κυρίως από το δανεισμό ιδιωτών και επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων των μέτρων προστασίας που παρέχονται, όπως οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, καθώς και από άλλες δραστηριότητες, όπως επενδύσεις σε ομόλογα.

Η Τράπεζα διαχειρίζεται τις επιμέρους εκθέσεις σε πιστωτικό κίνδυνο όπως επίσης και τις συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου.

I. Διαχείριση πιστωτικού κινδύνου

Οι πελάτες της Τράπεζας, οι οποίοι στη μεγάλη πλειοψηφία τους είναι και μέλη αυτής προέρχονται από την τοπική κοινωνία με κύριους κλάδους δραστηριότητας τους το εμπόριο, τη παραγωγή H/P, τη μεταποίηση και τις κατασκευές.

Το Διοικητικό Συμβούλιο για την εύρυθμη λειτουργία του και την γρήγορη ανταπόκριση σε διάφορα θέματα πέρα από την Επιτροπή Ελέγχου και τις Επιτροπές Χορηγήσεων και Διαχείρισης Διαθεσίμων και όσες προβλέπονται από το εκάστοτε θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο δύναται να δημιουργεί άτυπες επιτροπές και τον ρόλο του συντονιστή αναλαμβάνει υποχρεωτικά μέλος του ΔΣ. Σε αυτές συμμετέχουν υπηρεσιακοί παράγοντες και συμβουλευτικά ο υπεύθυνος της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων. Με το πέρας του έργου τους οι επιτροπές είναι υποχρεωμένες να καταθέτουν πρακτικό στην ολομέλεια του ΔΣ υπογεγραμμένο από όλα τα μέλη τους.

Επιτροπή ελέγχου

Τα μέλη της Επιτροπής ορίζονται από το Δ.Σ. και εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση. Η Επιτροπή απαρτίζεται από τρία μη εκτελεστικά και ανεξάρτητα μέλη του Δ.Σ., εκ των οποίων το ένα τουλάχιστον είναι ειδικός σε χρηματοοικονομικά θέματα με επαρκείς γνώσεις και εμπειρία και σε ελεγκτικά θέματα.

Η θητεία των μελών της Επιτροπής είναι ετήσια και μπορεί να ανανεωθεί απεριόριστα. Σε κάθε μέλος παρέχεται κατά το διορισμό του, αλλά και σε συνεχή βάση, κατάλληλη ενημέρωση και εκπαίδευση. Τα μέλη της Επιτροπής δεν πρέπει να κατέχουν παράλληλες θέσεις ή

ιδιότητες ή να διενεργούν συναλλαγές που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ασυμβίβαστες με την αποστολή της Επιτροπής. Η συμμετοχή στην Επιτροπή Ελέγχου δεν αποκλείει τη δυνατότητα συμμετοχής και σε άλλες επιτροπές του Δ.Σ.

Μεταξύ των άλλων η Επιτροπή Ελέγχου :

- εξετάζει την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, διαχείρισης κινδύνων, κανονιστικής συμμόρφωσης και οικονομικών γνωστοποιήσεων της Τράπεζας και ενημερώνει σχετικά το Διοικητικό Συμβούλιο,
- εξετάζει την ετήσια έκθεση της ΜΕΕ που αφορά την επάρκεια του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο,
- εξετάζει τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο τις εκθέσεις της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένου και του προγράμματος κανονιστικής συμμόρφωσης της Τράπεζας,
- παρακολουθεί την εφαρμογή και εξετάζει την αποτελεσματικότητα του Κώδικα Δεοντολογίας για τα ανώτατα οικονομικά στελέχη της Τράπεζας.
- υποβάλλει προτάσεις προς το Δ.Σ. για την αντιμετώπιση των αδυναμιών που έχουν διαπιστωθεί και παρακολουθεί την εφαρμογή των μέτρων που αποφασίζονται (follow up).

Επιτροπή Χορηγήσεων

Η Επιτροπή Χορηγήσεων αποτελείται από 5 τακτικά μέλη και τρία αναπληρωματικά και αποφασίζει για τη διάρθρωση χορηγήσεων και εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο για την πιστωτική επέκταση.

Η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα για τα πιστωτικά όρια κάθε μέλους, έως του ποσού που έχει εξουσιοδοτηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, όπως και για τη χορήγηση της χρηματοδότησης με απόφασή της, λαμβάνοντας υπόψη αν οι εισηγούμενες πιστώσεις ικανοποιούν τα κριτήρια των αποφάσεων της Τράπεζας της Ελλάδος καθώς και τα πιστωτικά κριτήρια που η ίδια η Τράπεζα έχει ή θα θεσπίσει, καθορίζοντας συγχρόνως και τις εξασφαλίσεις ή τα καλύμματα που θα λάβει η Τράπεζα προκειμένου να χορηγήσει τη ζητούμενη χρηματοδότηση (προσημειώσεις, ενέχυρα, επιταγές ή συναλλαγματικές πελατείας κ.λ.π.). Στα πλαίσια αυτά το Δ.Σ. αποφασίζει για τη σύσταση χορηγητικών κλιμακίων, στα οποία εκχωρούνται οι αρμοδιότητες της Επιτροπής. Η Τράπεζα έχει θεσπίσει τέσσερα χορηγητικά κλιμάκια ήτοι α) μέχρι 50 χιλ β) από 50-200 χιλ, γ) από 200-400 χιλ και δ) άνω των 400 χιλ.

Σε περίπτωση που την αίτηση για χρηματοδότηση έχει υποβάλλει μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, η αίτηση αυτή εξετάζεται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό από το Διοικητικό Συμβούλιο. Σε περίπτωση είτε αρνητικής απόφασης που πάρθηκε κατά πλειοψηφία, είτε θετικής απόφασης που πάρθηκε κατά πλειοψηφία, η αίτηση περί χρηματοδότησεως του πελάτη μαζί με την απόφαση της Επιτροπής, διαβιβάζεται στο Διοικητικό Συμβούλιο προς λήψη οριστικής απόφασης επ' αυτής.

Αποφασίζει μετά από πρόταση του Καταστήματος και εισήγηση του Γενικού Διευθυντή, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται, την μεταφορά στις επισφαλείς απαιτήσεις των ανεπίδεκτης είσπραξης απαιτήσεων, έως του ποσού που έχει εξουσιοδοτηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Οι Βασικοί Πιστοδοτικοί Κανόνες, οι διαδικασίες εξέτασης, αξιολόγησης, έγκρισης και η ταξινόμηση των πιστούχων, η παύση εκτοκισμού και ο χαρακτηρισμός των πιστούχων ως επισφαλείς, καθώς και η τήρηση των

αποφάσεων των ρυθμιστικών αρχών, καθορίζονται στον Κανονισμό Πιστοδοτήσεων, ο οποίος αναπροσαρμόζεται διαρκώς ανάλογα με τις υφιστάμενες εκάστοτε συνθήκες.

Διοικητικό όργανο καθυστερήσεων

Η διαχείριση των απαιτήσεων σε καθυστέρηση έχει ανατεθεί με απόφαση Δ.Σ. στο τμήμα καθυστερήσεων (Διοικητικό Όργανο Καθυστερήσεων) και η λήψη απόφασης στην Επιτροπή Καθυστερήσεων. Η διεύθυνση καθυστερήσεων ακολουθεί μεταξύ άλλων και τον Κώδικα Δεοντολογίας και κατατάσσει τους δανειολήπτες σε συνεργάσιμους και μη.

Αξιολόγηση και πιστοληπτική ικανότητα

Στα πλαίσια των ανωτέρω αναφερόμενων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό, αξιολογείται η πιστοληπτική ικανότητα των επιχειρήσεων μέσω του συστήματος RVRATING (RVR) της Τράπεζας «Συστημική Ρ.Μ. Ανώνυμη Τράπεζα Δημιουργίας και Εμπορίας Λογισμικών Προγραμμάτων», η συνεργασία με την οποία συνεχίζεται. Με βάση το εν λόγω σύστημα οι επιχειρήσεις κατατάσσονται σε 9 βαθμίδες πιστοληπτικής ικανότητας και σε κάθε κατηγορία αξιολόγησης αντιστοιχεί συγκεκριμένη πιθανότητα αθέτησης. Επίσης, χρησιμοποιείται μία βαθμίδα για τους πελάτες σε ουσιαστική αδυναμία.

Η λειτουργία του προγράμματος RVCredit / RVRating θεωρείται έως τώρα πολύ ικανοποιητική. Η πορεία των εργασιών της ομάδας Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου των Συνεταιριστικών Τραπεζών όπου συμμετέχει και η εν λόγω Τράπεζα συνεχίζει ομαλά τις εργασίες της. Το εν λόγω σύστημα πραγματοποιεί διαβαθμίσεις πιστούχων - μόνο για επιχειρήσεις και όχι σε πελάτες λιανικής. Το 2012 πραγματοποιήθηκε αλλαγή των αλγορίθμων υπολογισμού πιθανοτήτων αθέτησης αλλά δεν μεταβλήθηκε η χρήση του στην κατάταξη των πελατών της Τράπεζας.

Στον πίνακα που ακολουθεί απεικονίζονται οι εν λόγω βαθμίδες:

ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	PD	Επίπεδο κινδύνου	Ποιοτική διαβάθμιση
A	1	1,11%	Χαμηλός	Υψηλή
B	2	3,14%		
C	3	5,80%		
D	4	7,96%	Χαμηλότερος του μέσου	Ικανοποιητική
E	5	12,05%	Μέσος	
F	6	18,56%	Υψηλότερος του μέσου	
G	7	29,46%		
H	8	38,31%	Υψηλός	Υπό παρακολούθηση
I	9	57,92%		

Τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου

Για την μείωση του πιστωτικού κινδύνου και την εξασφάλιση της αποπληρωμής των χορηγούμενων δανείων, η Τράπεζα λαμβάνει καλύμματα και εξασφαλίσεις. Οι κυριότερες λαμβανόμενες εξασφαλίσεις είναι:

- Προσημειώσεις/Υποθήκες επί ακινήτων
- Ενέχυρα επί καταθέσεων
- Ενέχυρα επί επιταγών
- Εκχώρηση Η/Ε (επιχειρήσεις παραγωγής Η/Ρ)
- Εγγυήσεις Ελληνικού Δημοσίου
- Εγγυήσεις Ελληνικών και Ευρωπαϊκών Ταμείων και Οργανισμών (ΕΤΕΑΝ, ΕΤΕπ, κλπ)

Η τράπεζα αποτιμά τις εμπράγματες εξασφαλίσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα, προσαρμόζοντας ανάλογα τις ανάγκες για σχηματισμό προβλέψεων. Οι αξίες των εκτιμήσεων μειώνονται ανάλογα με την παλαιότητα τους (χρονοαπομείωση), ενώ παράλληλα διενεργείται και πρόσθετη απομείωση ανάλογα με το είδος των εμπράγματων εξασφαλίσεων (εμπορικό ακίνητο, αστικό ακίνητο).

Απομείωση δανείων

Η Τράπεζα εξετάζει κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, το ενδεχόμενο ένα δάνειο ή μια ομάδα δανείων να έχει υποστεί απομείωση.

Ένα δάνειο ή ομάδα δανείων έχει υποστεί απομείωση, γεγονός που οδηγεί σε αναγνώριση προβλέψεων απομείωσης, στην περίπτωση και μόνο κατά την οποία υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ως αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων γεγονότων (ζημιογόνα γεγονότα) που έχουν συμβεί μετά την αρχική αναγνώριση του δανείου και τα γεγονότα αυτά επηρεάζουν τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμιακές ροές των δανείων και η επίδραση αυτών μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Ορισμένες βασικές ενδείξεις απομείωσης των δανείων είναι:

- Αθέτηση των όρων της δανειακής σύμβασης
- Σημαντική οικονομική δυσχέρεια του δανειολήπτη
- Όταν ο δανειστής κάνει παραχώρηση στο δανειολήπτη για οικονομικούς ή νομικούς λόγους, που σχετίζονται με την οικονομική δυσχέρεια του δανειολήπτη, που ο δανειστής δεν θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση (μέτρα ρύθμισης δανείων)
- Όταν υπάρχει πιθανότητα ο δανειολήπτης να περιέλθει σε κατάσταση πτώχευσης ή άλλη οικονομική δυσχέρεια
- Ύπαρξη εγγραφών στον Τειρεσία
- Ζημιογόνα γεγονότα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ικανότητα του δανειολήπτη να αποπληρώσει τις συμβατικές υποχρεώσεις του εντός του συμφωνημένου χρόνου

Οι απομειώσεις δανείων εξετάζονται σε εξατομικευμένη βάση ενώ για ορισμένες κατηγορίες εξετάζονται και υπολογίζονται σε συλλογική βάση. Για την απομείωση των δανείων με ατομική αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

Εξατομικευμένη απομείωση

- Οι οριστικές καθυστερήσεις (Δικαστικό) απομειώνονται στο ύψος της εξασφάλισης
- Ένα δάνειο χρεωλυτικό ή ανοικτός λογαριασμός απομειώνεται στην αξία της εξασφάλισης εφόσον έχει χαρακτηριστεί από την αρμόδια υπηρεσία σε κατάσταση – παύση εκτοκισμού και η συνολική του καθυστέρηση ξεπερνά τους 12 μήνες
- Τα τοκοχρεωλυτικά δάνεια με καθυστέρηση 91-180 ημερών εξετάζονται ως προς την κατάταξη του πιστούχου στην κατηγορία του συνεργάσιμου ή μη και στην περίπτωση που ο πιστούχος έχει καταταγεί μη συνεργάσιμος σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας, όλα τα ανοίγματά του απομειώνονται στο ύψος της εξασφάλισης
- Εάν υπάρχει τοκοχρεωλυτικό δάνειο με καθυστέρηση άνω των 6 μηνών τότε απομειώνεται στο ύψος της εξασφάλισης
- Εφόσον ο πιστούχος έχει ένδειξη για απομείωση στο ύψος της εξασφάλισης σε ένα από τα δάνεια του τότε αυτόματα και στα υπόλοιπα ανοίγματά του διενεργείται απομείωση κατά τον ίδιο τρόπο.

Συλλογική απομείωση

Ειδική κατηγορία ρυθμίσεων:

- Για όλα τα ανοίγματα, που δεν έχουν ένδειξη ατομικής απομείωσης, υπολογίζεται το ανασφάλιστο υπόλοιπό τους. Σύμφωνα με αυτό υπολογίζεται ένα αρχικό ποσοστό ζημίας.
- Εφόσον η ανάλυση αφορά δάνεια ρυθμισμένα και ενήμερα εισάγεται πιθανότητα επαναθέτησης (δεν θεωρούνται αρχικά ως απομειωμένα), λαμβάνοντας υπόψη τον μέσο όρο της πιθανότητας αθέτησης που υπολογίζεται επί του συνόλου των ανοιγμάτων σε ρύθμιση και προκύπτει με βάση α) την πιθανότητα αθέτησης σύμφωνα με το RVRating™ της Τράπεζας Συστημικής Α.Ε. (Systemic RM) σε ατομική βάση, με ελάχιστο LossRate=15% και β) τον συνδυασμένο δείκτη ζημιών που προκύπτει με βάση το συνολικό ανασφάλιστο υπόλοιπο των ρυθμισμένων δανείων και της πιθανότητας αθέτησης σε ατομική βάση.

- Σημειώνεται ότι εφόσον κάποιο τμήμα έχει ήδη χρησιμοποιηθεί για ατομική απομείωση, δεν λαμβάνεται υπόψη στους ανωτέρω υπολογισμούς.

Αν σε μεταγενέστερη περίοδο το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης μειωθεί εξ αιτίας γεγονότων που συνέβησαν μετά την αναγνώριση της απομείωσης, τα οποία οδήγησαν σε βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη, η πρόβλεψη που είχε αναγνωρισθεί σε προγενέστερο χρόνο αντिलογίζεται και η προκύπτουσα διαφορά καταχωρείται στα αποτελέσματα.

Σε περίπτωση που μια απαίτηση καταστεί μη εισπράξιμη ή διακανονισθεί, τότε δύναται να διαγραφεί έναντι του ποσού της ατομικής σχηματισμένης πρόβλεψης, εφόσον αυτό αναγνωρίζεται από τις εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις. Αν πραγματοποιηθούν εισπράξεις σε χρόνο μεταγενέστερο της διαγραφής, καταχωρούνται σε πίστωση του λογαριασμού αποτελεσμάτων «προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών».

I. Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο προ εξασφαλίσεων

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στις 31.12.2016 και 31.12.2015, έχει ως εξής:

	31/12/2016	31/12/2015
Έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στοιχείων του ισολογισμού :		
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	28.899.819	19.321.365
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	47.642.722	47.817.919
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	1.389.697	340.553
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	143.514	165.065
Έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στοιχείων εκτός ισολογισμού :		
Εγγυητικές επιστολές	6.442.748	9.953.633
Σύνολο	84.518.500	77.598.536

II. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Παρακάτω παρατίθεται αναλυτική επισκόπησή της έκθεσης της Τράπεζας σε πιστωτικό κίνδυνο προερχόμενο από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες.

a. Ποιότητα του χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες κατηγοριοποιούνται σε «δάνεια χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα», «δάνεια σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα» και «απομειωμένα δάνεια».

Η κατηγορία «δάνεια χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα» περιλαμβάνει τα δάνεια για τα οποία δεν υπάρχουν εκπρόθεσμες καταβολές, βάσει σύμβασης, καθώς και καμία άλλη ένδειξη απομείωσης.

Η κατηγορία «δάνεια σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα» περιλαμβάνει τα δάνεια για τα οποία υπάρχουν εκπρόθεσμες καταβολές, βάσει σύμβασης, τουλάχιστον για μία ημέρα, χωρίς ωστόσο να έχει απομειωθεί η αξία τους εκτός εάν υπάρχουν συγκεκριμένες πληροφορίες που να υποδεικνύουν το αντίθετο.

Η κατηγορία «απομειωμένα δάνεια» διακρίνεται σε αυτά που έχουν απομειωθεί βάσει ατομικής αξιολόγησης και σε αυτά που έχουν απομειωθεί βάσει συλλογικής αξιολόγησης (βλέπε σημείωση 4.2.1.Ι).

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, προ απομείωσης, η οποία αποτελεί και τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο προ απομείωσης, καθώς και την κατηγοριοποίησή αυτών σε μη απομειωμένα (δηλ. «δάνεια χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα» και «δάνεια σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα») και απομειωμένα.

Επίσης, οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν το υπόλοιπο της πρόβλεψης απομείωσης που έχει αναγνωρισθεί ανά κατηγορία δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και τη μέθοδο προσδιορισμού του υπολοίπου αυτής (δηλ.

«ατομική» ή συλλογική» αξιολόγηση), τη συνολική καθαρή αξία των δανείων και απαιτήσεων, μετά την απομείωση, καθώς και την αξία των εξασφαλίσεων που κατέχονται για την μείωση του πιστωτικού κινδύνου.

Υπόλοιπα 31.12.2016	Μη απομειωμένα Δάνεια και απαιτήσεις		Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις		Συνολική αξία προ απομείωσης	Σορευμένες προβλέψεις		Συνολική καθαρή αξία μετά τη απομείωση	Αξία ληφθεισών εξασφαλίσεων
	Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Βάσει ατομικής αξιολόγησης	Βάσει συλλογικής αξιολόγησης		Βάσει ατομικής αξιολόγησης	Βάσει συλλογικής αξιολόγησης		
Επιχειρηματικά									
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	22.324.269	2.475.114	17.835.381	9.411.439	52.046.204	10.710.902	2.261.254	39.074.048	28.294.342
	22.324.269	2.475.114	17.835.381	9.411.439	52.046.204	10.710.902	2.261.254	39.074.048	28.294.342
Ιδιώτες									
Στεγαστικά	1.923.324	547.170	3.346.340	1.539.349	7.356.182	1.036.093	369.854	5.950.235	5.880.340
Καταναλωτικά	726.729	151.664	2.605.465	776.931	4.260.789	1.455.680	186.670	2.618.439	1.730.061
	2.650.053	698.834	5.951.805	2.316.280	11.616.972	2.491.773	556.524	8.568.674	7.610.401
Σύνολο	24.974.322	3.173.948	23.787.187	11.727.719	63.663.176	13.202.675	2.817.778	47.642.722	35.904.744

Υπόλοιπα 31.12.2015	Μη απομειωμένα Δάνεια και απαιτήσεις		Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις		Συνολική αξία προ απομείωσης	Σορευμένες προβλέψεις		Συνολική καθαρή αξία μετά τη απομείωση	Αξία ληφθεισών εξασφαλίσεων
	Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Βάσει ατομικής αξιολόγησης	Βάσει συλλογικής αξιολόγησης		Βάσει ατομικής αξιολόγησης	Βάσει συλλογικής αξιολόγησης		
Επιχειρηματικά									
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	21.981.773	4.192.856	18.969.334	6.268.431	51.412.394	10.930.441	1.581.928	38.900.025	31.886.760
Ιδιώτες									
Στεγαστικά	2.260.981	967.799	3.559.474	559.709	7.347.963	900.273	165.450	6.282.240	5.857.570
Καταναλωτικά	722.778	254.314	2.683.751	656.152	4.316.995	1.487.382	193.958	2.635.654	1.754.301
	2.983.759	1.222.113	6.243.225	1.215.861	11.664.958	2.387.655	359.408	8.917.894	7.611.872
Σύνολο	24.965.531	5.414.969	25.212.559	7.484.292	63.077.352	13.318.096	1.941.337	47.817.919	39.498.632

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την χρονοανάλυση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες σε καθυστέρηση και μη απομειωμένων, ανά κατηγορία δανείου:

Ενηλικίωση καθυστερημένων και μη απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων ανά κατηγορία (31.12.2016)	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ	ΙΔΙΩΤΕΣ		ΣΥΝΟΛΟ
	ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΑ	ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ	
1-30 ημέρες	1.421.159	349.801	83.890	1.854.850
31-60 ημέρες	540.683	75.143	47.950	663.775
61-90 ημέρες	195.808	61.833	5.812	263.454
91-180 ημέρες	198.778	60.393	14.012	273.183
> 6 μηνών	-	-	-	-
>12 μηνών	118.686	-	-	118.686
	2.475.114	547.170	151.664	3.173.948
Αξία ληφθεισών εξασφαλίσεων	1.521.920	449.607	21.880	1.993.407

Ενηλικίωση καθυστερημένων και μη απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων ανά κατηγορία (31.12.2015)	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ	ΙΔΙΩΤΕΣ		ΣΥΝΟΛΟ
	ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΑ	ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ	
1-30 ημέρες	1.679.582	697.860	121.580	2.499.022
31-60 ημέρες	505.866	197.532	57.498	760.895
61-90 ημέρες	999.321	45.351	9.758	1.054.429
91-180 ημέρες	835.421	27.056	65.478	927.956
> 6 μηνών	114.829	-	-	114.829
>12 μηνών	57.837	-	-	57.837
	4.192.856	967.799	254.314	5.414.969
Αξία ληφθεισών εξασφαλίσεων	2.238.792	796.304	99.087	3.134.183

Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την χρονοανάλυση των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά κατηγορία δανείου, μετά από απομείωση, καθώς και την αξία των εξασφαλίσεων που κατέχονται για τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου.

Ενηλικίωση απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων ανά κατηγορία (31.12.2016)	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ	ΙΔΙΩΤΕΣ		ΣΥΝΟΛΟ
	ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΑ	ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ	
Ρυθμισμένα (ενήμερα)	6.669.168	1.307.585	486.128	8.462.880
1-30 ημέρες	1.357.165	374.653	141.349	1.873.167
31-60 ημέρες	1.026.535	36.574	145.724	1.208.834
61-90 ημέρες	701.817	9.751	87.833	799.401
91-180 ημέρες	328.400	101.578	4.442	434.420
> 6 μηνών	967.447	101.998	45.270	1.114.716
>12 μηνών	16.196.289	2.953.550	2.471.649	21.621.488
	27.246.821	4.885.689	3.382.396	35.514.906
Αξία ληφθεισών εξασφαλίσεων	11.804.766	3.656.777	1.469.773	16.931.316

Ενηλικίωση απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων ανά κατηγορία (31.12.2015)	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ	ΙΔΙΩΤΕΣ		ΣΥΝΟΛΟ
	ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΑ	ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ	
Ρυθμισμένα (ενήμερα)	3.661.905	407.675	379.435	4.449.015
1-30 ημέρες	831.235	16.295	165.655	1.013.184
31-60 ημέρες	362.962	71.046	84.284	518.293
61-90 ημέρες	572.665	-	10.063	582.728
91-180 ημέρες	690.343	127.924	58.021	876.289
> 6 μηνών	1.034.829	423.153	100.656	1.558.638
>12 μηνών	18.083.825	3.073.090	2.541.790	23.698.705
	25.237.765	4.119.183	3.339.903	32.696.851
Αξία ληφθεισών εξασφαλίσεων	10.957.482	3.028.948	1.444.236	15.430.665

(β) Κατανομή ανά τομέα δραστηριότητας των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα συνολικά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, προ απομείωσης, τα απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, καθώς και τις προβλέψεις απομείωσης, ανά τομέα δραστηριότητας.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, απομειωμένα δάνεια και σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης, ανά κατηγορία δανείων και τομέα δραστηριότητας	31.12.2016		
	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις	Σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης
<u>Επιχειρηματικά</u>			
Γεωργία -κτηνοτροφία	2.856.528	994.215	294.899
Ορυχεία-Μεταλλεία-Μεταποίηση	5.301.599	3.530.725	1.568.843
Βιομηχανία	3.295.433	1.226.901	415.359
Οικοδομικές-Κατασκευαστικές	4.310.864	3.737.276	2.057.743
Εμπόριο	16.401.924	10.391.920	5.782.909
Τουρισμός	2.237.982	3.447.591	870.867
Ενέργεια	6.210.736	225.041	-
Μεταφορές	2.167.208	620.460	217.450
Λοιπές κατηγορίες	9.263.930	3.072.693	1.764.087
	52.046.204	27.246.821	12.972.156
<u>Ιδιώτες</u>			
Στεγαστικά	7.356.182	4.885.689	1.405.947
Καταναλωτικά	4.260.789	3.382.396	1.642.350
	11.616.972	8.268.085	3.048.297
Σύνολο	63.663.176	35.514.906	16.020.453

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, απομειωμένα δάνεια και σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης, ανά κατηγορία δανείων και τομέα δραστηριότητας	31.12.2015		
	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις	Σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης
<u>Επιχειρηματικά</u>			
Γεωργία -κτηνοτροφία	3.102.396	617.108	266.532
Ορυχεία-Μεταλλεία-Μεταποίηση	4.885.659	3.592.894	1.481.453
Βιομηχανία	4.426.332	850.311	341.269
Οικοδομικές-Κατασκευαστικές	4.361.851	3.946.404	2.178.585
Εμπόριο	16.024.239	9.616.300	5.772.050
Τουρισμός	2.368.986	1.666.721	353.685
Ενέργεια	7.438.404	224.742	-
Μεταφορές	2.066.857	621.068	218.224
Λοιπές κατηγορίες	6.737.670	4.102.217	1.900.570
	51.412.394	25.237.765	12.512.369
<u>Ιδιώτες</u>			
Στεγαστικά	7.347.963	4.119.183	1.065.723
Καταναλωτικά	4.316.995	3.339.903	1.681.340
	11.664.958	7.459.086	2.747.064
Σύνολο	63.077.352	32.696.851	15.259.433

Σύμφωνα με τους ανωτέρω πίνακες, το ποσοστό των προβλέψεων επί του συνόλου των χορηγήσεων ανέρχεται σε την 31.12.2015 σε 24,19% (2014: 23,80%).

(γ) Μέτρα ρύθμισης Δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Οι συμβατικοί όροι των δανείων ενδέχεται να τροποποιηθούν λόγω διαφόρων παραγόντων, όπως αλλαγές στις συνθήκες αγοράς καθώς και ενδεχόμενης επιδείνωσης στην οικονομική κατάσταση του δανειολήπτη.

Στα πλαίσια των ρυθμίσεων εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στα τεχνικά πρότυπα «European Banking Authority -Implementing Technical Standards (EBA)» και την ΠΕΕ 42/30.5.2014 της ΤτΕ όπως τροποποιήθηκε με την ΠΕΕ 47/9.12.2015 και την 102/30.8.2016. Η πρακτική ρυθμίσεων που ακολουθεί η Τράπεζα αφορά τις περιπτώσεις τροποποίησης των συμβατικών όρων αποπληρωμής των δανείων λόγω οικονομικής αδυναμίας του δανειολήπτη να ανταποκριθεί με συνέπεια στις προκύπτουσες, με βάση τους σχετικούς όρους των συμβάσεων, υποχρεώσεις του. Στις περιπτώσεις αυτές η Τράπεζα προχωρά σε παροχή διευκολύνσεων μέσω ευνοϊκής τροποποίησης των όρων και των προϋποθέσεων που προβλέπονται από την αρχική δανειακή σύμβαση, τις οποίες δεν θα παρέιχε αν ο δανειολήπτης δεν βρισκόταν σε οικονομική δυσχέρεια. Άλλες περιπτώσεις κατά τις οποίες παρέχονται τροποποιήσεις από την Τράπεζα και δεν οφείλονται σε οικονομική δυσχέρεια του οφειλέτη, αλλά καθορίζονται από παράγοντες επιχειρηματικής φύσης, δεν αποτελούν μέτρα ρύθμισης.

Τα ρυθμισμένα δάνεια κατηγοριοποιούνται ως απομειωμένα και μη απομειωμένα μετά από αξιολόγηση του βαθμού καθυστέρησης που παρουσιάζουν και της πιστοληπτικής τους διαβάθμισης, κατά την χρονική στιγμή της ρύθμισης και κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τα ρυθμισμένα δάνεια και την κατηγοριοποίησή τους, παρατίθενται στους πίνακες που ακολουθούν:

Ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ανά κατηγορία	31.12.2016	31.12.2015
<u>Επιχειρηματικά</u>		
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	11.007.849	6.677.826
	11.007.849	6.677.826
<u>Ιδιώτες</u>		
Στεγαστικά	1.911.407	559.709
Καταναλωτικά	931.445	700.158
	2.842.852	1.259.867
Σύνολο	13.850.701	7.937.694

Ανάλυση ρυθμίσεων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών με ποιοτικά στοιχεία	31.12.2016		
	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	Ποσοστό ρυθμίσεων επί συνόλου δανείων και απαιτήσεων
Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	24.974.322	11.348.510	45,44%
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	3.173.948	379.209	11,95%
Απομειωμένα	35.514.906	2.122.982	5,98%
Αξία προ απομείωσης	63.663.176	13.850.701	21,76%
Προβλέψεις βάσει ατομικής αξιολόγησης	13.202.675	1.152.875	8,73%
Προβλέψεις βάσει συλλογικής αξιολόγησης	2.817.778	2.817.778	100,00%
Αξία μετά τις απομειώσεις	47.642.722	9.880.048	20,74%
Ληφθείσες εξασφαλίσεις	35.904.744	7.367.784	20,52%

Ανάλυση ρυθμίσεων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών με ποιοτικά στοιχεία	31.12.2015		
	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	Ποσοστό ρυθμίσεων επί συνόλου δανείων και απαιτήσεων
Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	24.965.531	4.436.043	17,77%
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	5.414.969	3.048.249	56,29%
Απομειωμένα	32.696.851	453.401	1,39%
Αξία προ απομείωσης	63.077.352	7.937.694	12,58%
Προβλέψεις βάσει ατομικής αξιολόγησης	13.318.096	351.825	2,64%
Προβλέψεις βάσει συλλογικής αξιολόγησης	1.941.337	1.941.337	100,00%
Αξία μετά τις απομειώσεις	47.817.919	5.644.532	11,80%
Ληφθείσες εξασφαλίσεις	39.498.632	3.862.186	9,78%

Τα ρυθμισμένα δάνεια παρακολουθούνται με ιδιαίτερη προσοχή κατά το αρχικό τους στάδιο και ανάλογα με την συμπεριφορά του πιστούχου, η Τράπεζα τα κατηγοριοποιεί και προσδιορίζει την πιθανότητα αθέτησης τους κατόπιν αξιολόγησης της πιστοληπτικής τους ικανότητας. Στα πλαίσια αυτά, πέραν της πιστοληπτικής ικανότητας εξετάζεται και η πρόθεση του πελάτη να αποπληρώσει την οφειλή του (συνεργάσιμος πελάτης). Σκοπός της πρακτικής των ρυθμίσεων είναι να δοθεί η δυνατότητα στους δανειολήπτες που αποδεδειγμένα αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω οικονομικής δυσχέρειας, μέσω του επαναπροσδιορισμού των όρων των αρχικών τους συμβάσεων, να αποπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους, γεγονός που αποτελεί προστασία της Τράπεζας από ενδεχόμενες ζημιές.

Τα μέτρα ρύθμισης κυρίως είναι:

- Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών
- Επέκταση διάρκειας δανείου
- Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων

- Παροχή περιόδου χάριτος

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία των μέτρων ρύθμισης σε σχέση με την αξία των ρυθμισμένων δανείων.

Είδη Ρύθμισης (χιλ. ευρώ)	31/12/2016	31/12/2015
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	453	263
Παροχή περιόδου χάριτος	288	332
Επέκταση διάρκειας δανείου	6.558	2.427
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	3.441	2.981
Διαγραφή μέρους του χρέους	265	282
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	1.267	455
Μείωση επιτοκίου	1.478	1.098
Λοιπά	101	100
Συνολική καθαρή αξία	13.851	7.938

III. Πιστωτικός κίνδυνος από χρεωστικούς τίτλους

Ο πιστωτικός κίνδυνος από χρεωστικούς τίτλους για την Τράπεζα είναι αμελητέος. Η τράπεζα κατέχει μη εισηγμένες τραπεζικές ομολογίες σταθερού επιτοκίου αξίας 1.100.274, τις οποίες έχει κατατάξει ως Δάνεια και απαιτήσεις (σημ. 15). Τα εν λόγω ομόλογα δεν είναι διαβαθμισμένα. Επισημαίνεται ότι τον Μάρτιο 2017 ρευστοποιήθηκε ποσό € 1.000.000 από το ανωτέρω σύνολο της 31.12.2016.

4.2.2 Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος για τα αποτελέσματα και το κεφάλαιο λόγω δυσμενών μεταβολών στα επιτόκια, στις τιμές των μετοχών και εμπορευμάτων, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς και στη μεταβλητότητα αυτών.

Η τράπεζα δεν εκτίθεται σε σημαντικό κίνδυνο αγοράς.

α. Επιτοκιακός κίνδυνος

Ο επιτοκιακός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που αφορά στην πιθανή ζημία στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας εξαιτίας δυσμενών μεταβολών στα επιτόκια. Η Τράπεζα δεν εκτίθεται σημαντικά στον κίνδυνο αγοράς, καθώς η συνολική αξία των στοιχείων του χαρτοφυλακίου επενδυτικών τίτλων (τραπεζικά ομόλογα σταθερού επιτοκίου) είναι αμελητέα σε σχέση με το συνολικό ενεργητικό.

β. Μετοχικός κίνδυνος

Η τράπεζα δεν εκτίθεται σε μετοχικό κίνδυνο καθώς δεν κατέχει μετοχές, παράγωγα ή άλλα σχετικά χρηματοοικονομικά μέσα.

γ. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η Τράπεζα δεν πραγματοποιεί πράξεις ή συναλλαγές σε συνάλλαγμα, ούτε διατηρεί περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα, ως εκ τούτου δεν εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο.

4.2.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Ως κίνδυνος ρευστότητας ορίζεται το ενδεχόμενο αδυναμίας της Τράπεζας να εκπληρώσει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις όταν αυτές γίνουν απαιτητές, λόγω έλλειψης της απαραίτητης ρευστότητας. Από την Τράπεζα έχει προβλεφθεί Πολιτική και Σχέδιο αντιμετώπισης κρίσης ρευστότητας και σε συστηματική βάση παρακολουθούνται οι βασικοί δείκτες ρευστότητας. Κατά την παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας, η Τράπεζα ταξινομεί τα στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού σε χρονικές περιόδους, ανάλογα με την εναπομένουσα διάρκεια μέχρι τη λήξη τους και εξασφαλίζεται έτσι μία εικόνα των

μελλοντικών χρηματοροών. Ακολουθούν πίνακες που αναλύουν τα στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού σε χρονικές περιόδους, ανάλογα με την εναπομένουσα διάρκεια τους, κατά την 31.12.2016 και 31.12.2015 σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2614/2009 όπως ισχύει.

31.12.2016 (ποσά σε χιλ. ευρώ)	Σύνολο	Στοιχεία με άμεση λήξη (overnight)	2-7 ημέρες	8-30 ημέρες	1-3 μήνες	3-6 μήνες	6-12 μήνες	Ανο του έτους
Στοιχεία Ενεργητικού								
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	5.177	4.561		616				
Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	28.900			28.900				
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	47.643		173	7.170	854	1.611	2.498	35.337
Χαρτοφυλάκιο Επενδυτικών Τίτλων	1.390				1.000			390
Ενσώματα Περιουσιακά στοιχεία	356							356
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	85							85
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	2.388							2.388
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	1.856							1.856
Σύνολο Ενεργητικού	87.795	4.561	173	36.686	1.854	1.611	2.498	40.412
Υποχρεώσεις								
Υποχρεώσεις προς πελάτες	74.480	7.339	2.823	11.300	15.663	2.590	122	34.643
Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα	155							155
Υποχρεώσεις παροχών στους εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία	114							114
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	55							55
Λοιπές υποχρεώσεις	730							730
Σύνολο υποχρεώσεων	75.534	7.339	2.823	11.300	15.663	2.590	122	35.697

31.12.2015 (ποσά σε χιλ. ευρώ)	Σύνολο	Στοιχεία με άμεση λήξη (overnight)	2-7 ημέρες	8-30 ημέρες	1-3 μήνες	3-6 μήνες	6-12 μήνες	Ανο του έτους
Στοιχεία Ενεργητικού								
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	10.733	10.169		564				
Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	19.321	10.218	7.103	2.000				
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	47.818	0	26	6.243	896	1.654	2.836	36.163
Χαρτοφυλάκιο Επενδυτικών Τίτλων	341							341
Ενσώματα Περιουσιακά στοιχεία	433							433
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	99							99
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	2.423							2.423
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	1.883							1.883
Σύνολο Ενεργητικού	83.051	20.387	7.129	8.807	896	1.654	2.836	41.342
Υποχρεώσεις								
Υποχρεώσεις προς πελάτες	70.373	7.360	3.674	11.972	12.891	1.694	15	32.767
Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα	155							155
Υποχρεώσεις παροχών στους εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία	103							103
Λοιπές υποχρεώσεις	759							759
Σύνολο υποχρεώσεων	71.390	7.360	3.674	11.972	12.891	1.694	15	33.784

Οι Δείκτες ρευστότητας της Τράπεζας έχουν ως εξής:

	31/12/2016	31/12/2015
α. Ρευστά Διαθέσιμα (0 - 30 ημέρες) / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	46,03%	42,62%
β. Απαιτήσεις μείον Υποχρεώσεις (0 - 30 ημέρες) / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	15,99%	7,83%

Σημ: Για τον υπολογισμό των δεικτών στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνεται και ποσό € 7.471 που αφορά αχρησιμοποίητα εγκεκριμένα συμβατικά όρια δανείων (2015: € 7.608)

Για την αντιμετώπιση του κινδύνου ρευστότητας η Τράπεζα παρακολουθεί τα ανοίγματα ρευστότητας που προκύπτουν από την αναντιστοιχία των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού και καταβάλλει προσπάθεια για την ισοσκέλιση τους, ώστε να μπορεί η Τράπεζα να ανταποκριθεί στις ταμειακές της ανάγκες.

Η χρηματοδότηση του Ενεργητικού της Τράπεζας προέρχεται κυρίως από τις καταθέσεις πελατείας. Πρόκειται για καταθέσεις ταμειωτηρίου, όψεως και προθεσμίας. Παρόλο που οι καταθέσεις αυτές μπορούν να αποσυρθούν χωρίς προειδοποίηση εάν ζητηθεί, η διασπορά σε αριθμό και είδος καταθετών, διασφαλίζει την απουσία σημαντικών απρόσμενων διακυμάνσεων. Η επιβολή των κεφαλαιακών ελέγχων συμβάλει στη διασφάλιση της καταθετικής βάσης και αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για αποσύρσεις μετρητών.

Επιτροπή διαχείρισης διαθεσίμων

Από την Τράπεζα έχει συσταθεί Επιτροπή Διαχείρισης Διαθεσίμων η οποία αποτελείται από δύο μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, και ορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, από το Γενικό Διευθυντή και από δύο μέλη προερχόμενα από την υπηρεσία.

Η επιτροπή ασχολείται με τα εξής θέματα :

- εξελίξεις στη ρευστότητα, στην αγορά χρήματος και στο συναλλάγμα.
- στις καταθέσεις Ταμιευτηρίου και στη ζήτηση δανείων.
- Κόστος οριακών διαθεσίμων.
- Συναλλαγματική θέση της Τράπεζας.
- Θέση ρευστότητας ευρώ και συναλλάγματος.
- Αριστοποίηση ενεργητικού - Παθητικού.
- Υποχρεωτικές δεσμεύσεις και τοποθετήσεις.
- Τοποθετήσεις στην χρηματαγορά και κεφαλαιαγορά.
- Κατανομή Κεφαλαίων, διαχείριση χρεογράφων.

Η Επιτροπή αποφασίζει για :

- Την επένδυση διαθεσίμων σε τίτλους Ελληνικού Δημοσίου.
- Την επένδυση διαθεσίμων στη διατραπεζική αγορά.
- Την επένδυση διαθεσίμων σε άλλη Τράπεζα.
- Την πώληση με δικαίωμα επαναγοράς, σε μέλη της Τράπεζας εντόκων Γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου εκ των διαθεσίμων της Τράπεζας (REPOS REVERSE και REPOS).

Επίσης η επιτροπή διαμορφώνει και παρακολουθεί τις χρεωπιστωτικές συναλλαγές με την Τράπεζα της Ελλάδος.

4.3 Κεφαλαιακή επάρκεια

Για την διασφάλιση της κεφαλαιακής επάρκειας των Τραπεζών, οι αρμόδιες εποπτικές αρχές έχουν θεσπίσει ποσοτικά κριτήρια και επιβάλλουν την διατήρηση ελάχιστων ποσών και δεικτών κεφαλαίων, ο προσδιορισμός των οποίων γίνεται βάσει σταθμισμένου κινδύνου. Για τον προσδιορισμό των εν λόγω δεικτών, λαμβάνεται υπόψη η σχέση του ύψους των ιδίων κεφαλαίων με το σταθμισμένο σύνολο των στοιχείων Ενεργητικού.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσαν τον Ιούνιο του 2013 τον Κανονισμό Ε.Ε. 575/2013 και την Οδηγία 2013/36/Ε.Ε. (CRD IV) σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, μέσω των οποίων έγινε η ενσωμάτωση και προσαρμογή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης των αλλαγών που είχαν προταθεί από την Επιτροπή της Βασιλείας III. Ο ανωτέρω Κανονισμός και Οδηγία ενσωματώθηκαν στην Ελληνική Νομοθεσία με τον Ν. 4261/2014 με έναρξη ισχύος την 1.1.2014 και εφαρμόζονται όπως έχουν διαμορφωθεί μετά τις τροποποιήσεις που έγιναν α) στην Οδηγία 2013/36/Ε.Ε. με τον Ν.4335 /2015 και Ν. 4340/2015 και β) στον Κανονισμό Ε.Ε. 575/2013 με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό 62/2015 και τον Εκτελεστικό Κανονισμό 680/2014 όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα με τους Εκτελεστικούς Κανονισμούς 79/2015, 227/2015 και 1278/2015. Μέχρι την 31.12.2013 εφαρμόζονταν το εποπτικό πλαίσιο της Βασιλείας II, που ενσωματώθηκε στην Ελληνική Νομοθεσία με τον ν. 3601/2007 και τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις του.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό Ε.Ε. 575/2013 και την Οδηγία 2013/36/Ε.Ε. τα πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν στην Ελλάδα, πρέπει να πληρούν κατ'ελάχιστο συντελεστή 4,5% για τον δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της

κατηγορίας 1 (CET 1), 6% για το δείκτη κεφαλαίου μετοχών της κατηγορίας 1 (Tier 1) και συνολικό δείκτη κεφαλαίων 8% (CaR Ratio). Ο συνολικός δείκτης κεφαλαίου 8% σύμφωνα με το άρθρο 92 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, αφού ληφθεί υπόψη ο Δείκτης Συνολικού Κεφαλαίου ΕΔΕΑ (1,25%) και τα προβλεπόμενα στο άρθρο 122 του ν. 4261/2014 περί τήρησης αποθέματος ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου ανέρχεται σε 10,5%.

Η Τράπεζα διατηρεί υψηλό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας. Ειδικότερα ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1 Capital Ratio) διαμορφώθηκε την 31.12.2016 στο 17,93% (2015: 18,11%). Στα ίδια επίπεδα διαμορφώθηκαν τόσο ο Δείκτης Κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (TIER I) όσο και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (CAD RATIO).

Τον Απρίλιο του 2015 πραγματοποιήθηκαν από την ΤτΕ δύο σενάρια άσκησης προσομοιώσεων καταστάσεων κρίσης (stress tests) για τα έτη 2015-2016, βάσει υποβληθέντος Business Plan. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της άσκησης, που ανακοινώθηκαν από την ΤτΕ τον Μάιο 2015, δεν προέκυψε ανάγκη για αύξηση Κεφαλαίου, καθώς η Τράπεζα και στα δύο σενάρια (δυσμενές –adverse, βασικό-baseline) κατείχε τα απαραίτητα κεφάλαια. Στη χρήση 2016 πραγματοποιήθηκε η ΕΔΕΑ από την Εποπτική Αρχή και με βάση τα αποτελέσματα αυτής προέκυψε η ανωτέρω προσαρμογή του Δείκτη Συνολικού Κεφαλαίου σε 9,25%.

5. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογες σύμφωνα με τα ισχύοντα. Τα πραγματικά ποσά πιθανόν να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις.

Η Τράπεζα προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές σχετικά με την εξέλιξη των μελλοντικών γεγονότων. Οι εκτιμήσεις και παραδοχές που ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στους επόμενους 12 μήνες έχουν ως εξής:

5.1 Ζημιές απομείωσης χρηματοοικονομικών μέσων

Η Τράπεζα, κατά τον έλεγχο απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, πραγματοποιεί εκτιμήσεις σχετικά με το ποσό και το χρόνο είσπραξης των μελλοντικών ταμειακών ροών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτές οι εκτιμήσεις επηρεάζονται από ένα πλήθος παραγόντων όπως η οικονομική κατάσταση του πιστούχου, η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία τυχόν καλυμμάτων, οι ιστορικοί δείκτες ζημιών ανά χαρτοφυλάκιο, ενδέχεται τα πραγματικά αποτελέσματα να διαφέρουν από τα εκτιμώμενα. Αντίστοιχες εκτιμήσεις υπεισέρχονται και στην αξιολόγηση της ύπαρξης ζημιών απομείωσης αξιογράφων που κατατάσσονται ως αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση.

5.2 Αναβαλλόμενη φορολογία

Η Τράπεζα αναγνωρίζει αναβαλλόμενα φορολογικά περιουσιακά στοιχεία στο βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογικά κέρδη έναντι των οποίων οι μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές και οι εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές να μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Αυτό απαιτεί σημαντικές εκτιμήσεις από τη Διοίκηση αναφορικά με το ύψος των μελλοντικών φορολογητέων κερδών. Πραγματοποιώντας αυτή την εκτίμηση, η Τράπεζα μελετά όλα τα διαθέσιμα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων του ιστορικού ύψους κερδοφορίας, της πρόβλεψης της Διοίκησης για μελλοντικά φορολογητέα έσοδα και της φορολογική νομοθεσία.

5.3 Κατάταξη συνεταιριστικού κεφαλαίου

Η Διοίκηση της Τράπεζας εκτιμά ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση του συνεταιριστικού κεφαλαίου στην Καθαρή Θέση, σύμφωνα με την Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΠ 2. Η μεταβολή, στο μέλλον, αυτών ή ορισμένων εξ αυτών των προϋποθέσεων (βλέπε σημ. 3.12) μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αναταξινόμηση του συνόλου ή μέρους των Ιδίων Κεφαλαίων στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

6. Καθαρά έσοδα από τόκους

	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2015
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		
Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	3.006.035	3.211.410
Απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	593.479	497.034
Τόκοι ομολόγων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	8.296	-
Λοιπά	18.096	17.814
Σύνολο	3.625.906	3.726.258
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		
Υποχρεώσεων προς πελάτες	(832.567)	(1.062.922)
Εισφορά Ν. 128/1975	(229.585)	(242.771)
Εισφορά σε Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων	(28.810)	(31.790)
Λοιπά	(10.594)	(2.055)
Σύνολο	(1.101.556)	(1.339.538)
Καθαρά έσοδα από τόκους	2.524.351	2.386.720

7. Καθαρά έσοδα προμηθειών

	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2015
Έσοδα προμηθειών		
Εγγραμικών επιστολών	114.292	156.087
Εισπράξεων υπέρ τρίτων	33.789	36.394
ΑΤΜ	6.104	7.400
Λοιπές εργασίες χορηγήσεων	189.330	167.500
Διεκπεραίωση επιταγών	4.515	5.408
Ασφαλιστικές εργασίες	33.908	37.723
Εμβασμάτων	76.477	46.790
Προμήθειες POS	65.693	-
Λοιπές εργασίες	15.012	3.686
Σύνολο	539.120	460.988
Έξοδα προμηθειών		
ΔΙΑΣ	(16.503)	(16.272)
ΑΤΜ	(59.627)	(41.809)
Τειρεσίας Α.Ε.	(39.542)	(42.236)
Λοιπές εργασίες	(16.100)	(14.145)
	(131.772)	(114.462)
Καθαρά έσοδα προμηθειών	407.348	346.526

8. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

	<u>1/1-31/12/2016</u>	<u>1/1-31/12/2015</u>
Μισθοί	(681.642)	(707.196)
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	(174.200)	(175.164)
Λοιπά έξοδα και παροχές	(147.964)	(73.192)
Συνταξιοδοτικό κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	(11.463)	(12.077)
Σύνολο	<u>(1.015.268)</u>	<u>(967.630)</u>

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού κατά την 31/12/2016 ανήλθε σε 33 άτομα (2015: 40 άτομα).

9. Λοιπά λειτουργικά έξοδα

	<u>1/1-31/12/2016</u>	<u>1/1-31/12/2015</u>
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	(82.830)	(54.174)
Τηλεφωνικά - ταχυδρομικά	(54.371)	(57.529)
Ενοίκια κτιρίων	(75.313)	(66.088)
Ασφάλιστρα	(14.227)	(18.935)
Επισκευές και συντηρήσεις	(96.868)	(89.648)
Φωτισμός-Υδρευση-κοινόχρηστα	(19.599)	(31.148)
Φόροι-τέλη	(41.596)	(44.394)
Έξοδα κίνησης	(28.496)	(8.239)
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	(2.986)	(8.260)
Συνδρομές και εισφορές	(43.117)	(26.623)
Χορηγίες	(5.730)	(7.140)
Έντυπα και γραφική ύλη	(29.562)	(21.125)
Έξοδα δημοσιεύσεων	(7.690)	(6.041)
Δικαστικά και έξοδα εξώδικων ενεργειών	(30.790)	(45.259)
Λοιπά έξοδα	(51.126)	(68.264)
Σύνολο	<u>(584.301)</u>	<u>(552.868)</u>

10. Λοιπές ζημίες απομείωσης

	<u>1/1-31/12/2016</u>	<u>1/1-31/12/2015</u>
Ζημίες απομείωσης περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς (σημ. 19)	(15.000)	(8.865)
Ζημίες απομείωσης ενσώματων παγίων (σημ. 16)	-	(6.000)
Ζημίες απομείωσης λοιπών απαιτήσεων (σημ. 19)	(20.541)	(27.151)
Σύνολο	<u>(35.541)</u>	<u>(42.016)</u>

11. Φόρος εισοδήματος

	2016	2015
Φόρος χρήσης	(110.573)	(74.829)
Αναβαλλόμενος φόρος (σημ.18)	(34.380)	157.242
Σύνολο	(144.953)	82.413

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών προ φόρων διαφέρει από το θεωρητικό ποσό το οποίο θα προέκυπτε αν χρησιμοποιούσαμε τον βασικό φορολογικό συντελεστή της Ελλάδας, ως εξής:

	2016	2015
Κέρδη προ φόρων	455.803	480.273
Φόρος υπολογισμένος με βάση ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές στην Ελλάδα 29% (2015:29%)	(132.183)	(139.279)
Έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	(12.770)	(18.739)
Μεταβολή φορολογικού συντελεστή	-	260.432
Προβλέψεις	-	(20.000)
Σύνολο φόρων	(144.953)	82.413

Η Ελληνική φορολογική νομοθεσία και οι σχετικές διατάξεις υπόκεινται σε ερμηνείες από τις φορολογικές αρχές. Οι δηλώσεις φόρου εισοδήματος κατατίθενται σε ετήσια βάση, αλλά τα κέρδη ή οι ζημιές που δηλώνονται για φορολογικούς σκοπούς παραμένουν προσωρινά έως ότου οι φορολογικές αρχές εξετάσουν τις φορολογικές δηλώσεις και τα βιβλία του φορολογούμενου τη στιγμή κατά την οποία θα εκκαθαριστούν και οι σχετικές φορολογικές υποχρεώσεις. Οι φορολογικές ζημιές, στο βαθμό που αναγνωρίζονται από τις φορολογικές αρχές, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το συμψηφισμό κερδών των πέντε επομένων χρήσεων που ακολουθούν τη χρήση που αφορούν.

Η Τράπεζα έχει περαιώσει τις φορολογικές της υποχρεώσεις μέχρι και τη χρήση 2009 με βάση τις διατάξεις των Ν. 3888/2010 και Ν. 3697/2008. Ως εκ τούτου μέχρι σήμερα δεν έχουν εξετασθεί από τις φορολογικές αρχές οι φορολογικές της δηλώσεις για τις χρήσεις 2010 έως 2016 και κατά συνέπεια τα φορολογικά αποτελέσματα των χρήσεων αυτών δεν έχουν καταστεί οριστικά. Η Διοίκηση της Τράπεζας θεωρεί ότι έχει σχηματίσει επαρκείς προβλέψεις για την κάλυψη τυχόν διαφορών από τις εν λόγω ανέλεγκτες χρήσεις, το σωρευμένο ύψος των οποίων την 31.12.2016 ανέρχεται σε 155.000 (σημ. 21).

12. Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα

	31/12/2016	31/12/2015
Ταμείο	1.652.591	1.319.981
Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	3.524.574	9.312.553
Χρηματοποστολές	-	100.000
Σύνολο	5.177.165	10.732.534

Η Τράπεζα είναι υποχρεωμένη να τηρεί στην Τράπεζα της Ελλάδος τρεχούμενο λογαριασμό, με σκοπό τη διευκόλυνση των διατραπεζικών συναλλαγών με αυτή και τις άλλες Τράπεζες.

Οι καταθέσεις αυτές είναι έντοκες, με επιτόκιο αυτό της αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο κατά την 31.12.2016 ήταν αρνητικό και ανερχόταν σε -0,40%.

Για τους σκοπούς της σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα» και «Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων».

13. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

	31/12/2016	31/12/2015
Καταθέσεις όψεως	15.140.723	9.210.224
Καταθέσεις προθεσμίας	13.759.096	10.111.142
Σύνολο	28.899.819	19.321.365

Το σύνολο των καταθέσεων της Τράπεζας είναι σε ευρώ.

14. Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

	31/12/2016	31/12/2015
Ιδιώτες		
Στεγαστικά	7.270.310	7.347.963
Καταναλωτικά	4.193.929	4.316.995
Επιχειρηματικά		
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	52.198.936	51.412.394
Σύνολο	63.663.176	63.077.352
μείον: σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης	(16.020.453)	(15.259.433)
Σύνολο	47.642.722	47.817.919

Η κίνηση του λογαριασμού των προβλέψεων απομείωσης δανείων έχει ως εξής:

	31/12/2016	31/12/2015
Υπόλοιπο 1η Ιανουαρίου	15.259.433	14.683.199
Καθαρή πρόβλεψη χρήσης	761.021	576.234
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου	16.020.453	15.259.433

15. Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων

α. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

	31/12/2016	31/12/2015
Μη εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	1.270.943	1.222.073
μείον: απομείωση	(981.520)	(981.520)
Σύνολο α	289.423	240.553
β. Δάνεια και απαιτήσεις		
Τραπεζικά Ομόλογα	1.100.274	100.000
Σύνολο β	1.100.274	100.000
Σύνολο α και β	1.389.697	340.553

Οι διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως δεδομένου ότι δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένη αγορά και διενεργείται έλεγχος απομείωσης της αξίας τους.

Τα τραπεζικά ομόλογα που έχουν ταξινομηθεί ως δάνεια και απαιτήσεις αποτιμώνται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Η κίνηση του χαρτοφυλακίου επενδυτικών τίτλων έχει ως εξής:

	2016	2015
Υπόλοιπο στην έναρξη της χρήσεως	340.553	240.553
Αγορές	1.048.869	100.000
Δεδουλευμένοι τόκοι	274	-
Υπόλοιπο στη λήξη της χρήσεως	1.389.697	340.553

16. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Αξία κτήσης				
Υπόλοιπο 1/1/2015	97.000	875.343	376.798	1.349.141
Προσθήκες	-	33.742	-	33.742
Υπόλοιπο 31/12/2015	97.000	909.085	376.798	1.382.883
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις				
Υπόλοιπο 1/1/2015	(7.531)	(579.505)	(236.234)	(823.270)
Αποσβέσεις	(1.519)	(75.730)	(43.046)	(120.294)
Απομείωση	(6.000)	-	-	(6.000)
Υπόλοιπο 31/12/2015	(15.049)	(655.235)	(279.280)	(949.564)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2015	81.951	253.850	97.518	433.319
Αξία κτήσης				
Υπόλοιπο 1/1/2016	97.000	909.085	376.798	1.382.883
Προσθήκες	-	25.752	-	25.752
Υπόλοιπο 31/12/2016	97.000	934.838	376.798	1.408.636
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις				
Υπόλοιπο 1/1/2016	(15.049)	(655.235)	(279.280)	(949.564)
Αποσβέσεις	(1.399)	(67.932)	(33.169)	(102.500)
Απομείωση	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31/12/2016	(16.449)	(723.167)	(312.448)	(1.052.064)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2016	80.551	211.671	64.350	356.572

Για τα ανωτέρω περιουσιακά στοιχεία δεν υπάρχουν εμπράγματα βάρη.

Κατά την 31.12.2016 η Τράπεζα δεν είχε συμβατικές υποχρεώσεις για την αγορά ενσώματων παγίων στοιχείων.

Η Τράπεζα προέβη σε έλεγχο απομείωσης των ακινήτων της κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015, αναθέτοντας σε ανεξάρτητο εκτιμητή την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους. Ως ανακτήσιμη αξία των ακινήτων χρησιμοποιήθηκε η εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης η οποία εκτιμάται ότι προσεγγίζει την αξία χρήσης τους. Το κόστος πώλησης θεωρήθηκε αμελητέο (μηδενικό). Η εύλογη αξία των ακινήτων έχει βασιστεί σε στοιχεία του επιπέδου 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας. Οι εύλογες αξίες των ακινήτων βασίστηκαν σε στοιχεία της αγοράς, χρησιμοποιώντας συγκρίσιμες προσαρμοσμένες τιμές σε σχέση με τη φύση, τοποθεσία και την κατάσταση των ακινήτων καθώς και στη μισθωτική αξία μονάδας συγκρίσιμων ακινήτων ανά τετραγωνικό μέτρο.

Αναλυτικότερα:

	Εκτιμώμενη εύλογη αξία μονάδας (€/τ.μ.)	Εκτιμώμενη μισθωτική αξία μονάδας (€/τ.μ.)	Συντελεστής ετήσιας απόδοσης
2015			
Γραφειακοί χώροι	840-1570	5 € έως 9 €	7,50%
2014			
Γραφειακοί χώροι	900-1680	5,4 € έως 9,7 €	7,50%

Από τον έλεγχο απομείωσης προέκυψαν για την προηγούμενη χρήση, ζημιές ύψους 6.000 οι οποίες εμφανίζονται στο κονδύλι «Λοιπές ζημιές απομείωσης» της κατάστασης αποτελεσμάτων. Για την τρέχουσα χρήση 2016 δεν καταχωρήθηκε ζημία απομείωσης.

17. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

	Λογισμικό
Αξία κτήσης	
Υπόλοιπο 1/1/2015	468.619
Προσθήκες	28.428
Υπόλοιπο 31/12/2015	497.048
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις	
Υπόλοιπο 1/1/2015	(367.181)
Πωλήσεις & Διαγραφές	334
Αποσβέσεις περιόδου	(31.101)
Υπόλοιπο 31/12/2015	(397.948)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2015	99.100
Αξία κτήσης	
Υπόλοιπο 1/1/2016	497.048
Προσθήκες	15.691
Υπόλοιπο 31/12/2016	512.739
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις	
Υπόλοιπο 1/1/2016	(397.948)
Αποσβέσεις	(29.860)
Υπόλοιπο 31/12/2016	(427.808)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2016	84.931

18. Αναβαλλόμενη φορολογία

	31/12/2016	31/12/2015
Υπόλοιπο έναρξης	2.422.744	2.264.355
Φόρος στην κατάσταση αποτελεσμάτων (σημ. 11)	(34.380)	157.242
Φόρος στα λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	1.147
Υπόλοιπο τέλους περιόδου	2.388.363	2.422.744

Το μεγαλύτερο μέρος των αναβαλλόμενων απαιτήσεων (υποχρεώσεων) είναι ανακτήσιμο (πληρωτέο) μετά από 12 μήνες.

Η κίνηση στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την διάρκεια της χρήσης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο συμψηφισμός των υπολοίπων είναι η παρακάτω:

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις:	Δεδουλευμένοι τόκοι	Σύνολο		
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015	-	-		
(Χρέωση)/ πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(38.894)	(38.894)		
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2016	(38.894)	(38.894)		

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	Απομείωση δανείων και λοιπών απαιτήσεων	Λοιπά	Σύνολο
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2015	9.057	2.056.791	198.507	2.264.355
(Χρέωση)/ πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	6.302	145.588	5.352	157.242
(Χρέωση)/ πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	-	1.147	1.147
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015	15.359	2.202.379	205.006	2.422.744
(Χρέωση)/ πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	6.648	(5.459)	3.324	4.514
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2016	22.007	2.196.920	208.330	2.427.257

Ο αναβαλλόμενος φόρος που αναγνωρίστηκε στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα κατά την διάρκεια της προηγούμενης χρήσης αφορά αναλογιστικές ζημιές από την επαναεπιμέτρηση των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών.

19. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

	31/12/2016	31/12/2015
Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων	1.362.182	1.344.642
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	350.000	365.000
Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις	-	8.510
Λοιπές απαιτήσεις και προκαταβολές	143.514	165.065
Σύνολο	1.855.696	1.883.217

Με την έναρξη εφαρμογής του ν. 4370/2016 (ΦΕΚ 37/7.3.2016) καταργήθηκαν τα προβλεπόμενα στα άρθρα 1 έως 27 του ν. 3746/2009 σχετικά με το «Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ) και ισχύουν τα προβλεπόμενα στον παραπάνω ν. 4370/2016. Στα πλαίσια αυτά το ποσό των καταθέσεων που καλύπτεται από το σύστημα εγγύησης καταθέσεων προσδιορίστηκε σε €100.000, ανά καταθέτη (άρθρο 9 ν. 4370/16). Αντιστοίχως θεσπίστηκε νέος τρόπος υπολογισμού των εισφορών στο Σκέλος Κάλυψης Καταθέσεων (ΣΚΚ), στο Σκέλος Κάλυψης Επενδύσεων (ΣΚΕ), τακτικές εκ των προτέρων εισφορές στο Σκέλος Εξυγίανσης (ΣΕ), ενώ παράλληλα θεσπίστηκε τέλος συμμετοχής στο ΤΕΚΕ. Τα διαθέσιμα του Σκέλους Εξυγίανσης (ΣΕ) ως ταμείο εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων, προέρχονται από τακτικές εκ των προτέρων εισφορές και έκτακτες εκ των υστέρων εισφορές σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 4335/2015 και τις σχετικές τροποποιήσεις που επήλθαν με τον ν. 4370/2016. Τα πιστωτικά ιδρύματα που συμμετέχουν κατά τον χρόνο χορήγησης δανείων στο ΣΕ καταβάλλουν εισφορές με τις οποίες το ΣΕ αποπληρώνει τις υποχρεώσεις που έχει από δάνεια, για σκοπούς εξυγίανσης. Οι ανωτέρω αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο του ΤΕΚΕ και τον υπολογισμό των εισφορών, επέφεραν μικρή μείωση στις καταβαλλόμενες εισφορές προς το ΤΕΚΕ στη κλειόμενη χρήση (σημείωση 6), καθώς δεν προέκυψαν έκτακτες εισφορές.

Το κονδύλι Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς περιλαμβάνει ακίνητα που έχουν περιέλθει στην κατοχή της τράπεζας από πλειστηριασμούς. Κατά την 31.12.2016 όσο και την 31.12.2015 η Τράπεζα αποτίμησε τα ακίνητα αυτά, στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης, αναθέτοντας την εκτίμηση τους σε ανεξάρτητους εκτιμητές. Η εύλογη αξία των ακινήτων βασίστηκε σε στοιχεία του επιπέδου 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας. Από τον έλεγχο απομείωσης προέκυψαν για την τρέχουσα χρήση, ζημιές ύψους 15.000 (2015: 8.865) οι οποίες εμφανίζονται στο κονδύλι «Λοιπές ζημιές απομείωσης» της κατάστασης αποτελεσμάτων.

Στις Λοιπές απαιτήσεις και προκαταβολές διενεργήθηκε απομείωση στη τρέχουσα χρήση 2016 και στην προηγούμενη χρήση 2015 και προέκυψαν ζημιές ποσού 20.541 και 27.151 αντίστοιχα, οι οποίες εμφανίζονται στο κονδύλι «Λοιπές ζημιές απομείωσης» της κατάστασης αποτελεσμάτων.

20. Υποχρεώσεις προς πελάτες

	31/12/2016	31/12/2015
Καταθέσεις όψεως	22.331.060	18.900.970
Καταθέσεις ταμειυτήριου	17.774.008	19.648.113
Καταθέσεις προθεσμίας	34.323.096	31.823.868
Επιταγές και εντολές πληρωτέες	51.405	89.311
Σύνολο	74.479.570	70.462.263

21. Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα

	Προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	135.000
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσεως	20.000
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	155.000
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	155.000

22. Υποχρεώσεις παροχών στους εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία

	31/12/2016	31/12/2015
Υποχρεώσεις ισολογισμού για :		
Συνταξιοδοτικές παροχές	114.241	102.778
Χρεώσεις στα αποτελέσματα		
Συνταξιοδοτικές παροχές (σημ. 8)	11.463	12.077
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές (Λοιπά συνολικά εισοδήματα)		
Συνταξιοδοτικές παροχές	-	1.060

Τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων είναι τα παρακάτω:

	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2015
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	9.305	10.195
Χρηματοοικονομικό κόστος	2.158	1.882
Σύνολο περιλαμβανομένο στις παροχές σε εργαζομένους	11.463	12.077

Μεταβολή της υποχρέωσης στον ισολογισμό:

	31/12/2016	31/12/2015
Υπόλοιπο έναρξης χρήσης	102.778	89.641
Σύνολο χρέωσης στα αποτελέσματα	11.463	12.077
	114.241	101.719
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές από αλλαγές σε οικονομικές παραδοχές	-	-
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές λόγω εμπειρίας	-	1.060
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	114.241	102.778

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για λογιστικούς σκοπούς είναι οι εξής:

	31/12/2016	31/12/2015
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2,1%	2,1%
Πληθωρισμός	2,0%	2,0%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	3,8%	3,8%

Μέση αναμενόμενη διάρκεια λήξης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού είναι 23 έτη.

23. Λοιπές υποχρεώσεις

	31/12/2016	31/12/2015
Εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων	349.329	268.627
Υποχρεώσεις από φόρους τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος)	53.771	52.647
Ασφαλιστικοί οργανισμοί και λοιπές εισφορές□	41.830	43.697
Μερίσματα πληρωτέα	27.281	49.374
Προμηθευτές	72.478	58.463
Δουλευμένα έξοδα	-	4.428
Λοιπές υποχρεώσεις	185.581	192.577
Σύνολο	730.270	669.813

24. Συνεταιριστικό κεφάλαιο και Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο

	Συνεταιριστικό κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο	Αριθμός Μερίδων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	7.970.614	6.485.759	215.422
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	156.288	140.133	4.224
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	8.126.902	6.625.892	219.646
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	170.237	105.956	4.601
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	8.297.139	6.731.847	224.247

Η ονομαστική αξία της μερίδας ανέρχεται σε 37 ευρώ.

Η Διοίκηση της Τράπεζας εκτιμά ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση του συνεταιριστικού κεφαλαίου ως Ίδια Κεφάλαια, σύμφωνα με την Διερμηνεία ΕΛΔΠΧΠ 2, καθότι υφίσταται σχετική απαγόρευση από την ΤτΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/5.5.2014 για επιστροφές κεφαλαίων.

25. Αποθεματικά

	Τακτικό αποθεματικό	Έκτακτα αποθεματικά	Αποθεματικό καταστατικού (δικαίωμα εγγραφής)	Αποθεματικά από έσοδα φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο	Φορολογημένα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων	Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	1.202.347	33.148	388.630	14.667	401.054	(20.722)	16.385	2.035.509
Σχηματισμός αποθεματικών	16.087							16.087
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου			19.750					19.750
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) περιόδου						88		88
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	1.218.434	33.148	408.380	14.667	401.054	(20.634)	16.385	2.071.434
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	1.218.434	33.148	408.380	14.667	401.054	(20.634)	16.385	2.071.434
Σχηματισμός αποθεματικών	11.970							11.970
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου			12.750					12.750
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	1.230.404	33.148	421.130	14.667	401.054	(20.634)	16.385	2.096.154

(α) Τακτικό αποθεματικό

Το Τακτικό Αποθεματικό σχηματίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής Νομοθεσίας (κωδ.Ν.1667/1986) κατά την οποία ποσό τουλάχιστον ίσο με το 10% των ετησίων καθαρών (μετά φόρων) κερδών, είναι υποχρεωτικό να μεταφερθεί στο Τακτικό Αποθεματικό μέχρι το ύψος του να ανέλθει στο σύνολο του συνεταιριστικού κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό χρησιμοποιείται για τις εργασίες της Τράπεζας και για την κάλυψη ενδεχομένων ζημιών της και διανέμεται μόνο μετά τη διάλυση της Τράπεζας.

(β) Έκτακτα αποθεματικά

Τα έκτακτα αποθεματικά περιλαμβάνουν ποσά αποθεματικών τα οποία έχουν δημιουργηθεί με αποφάσεις Τακτικών Γενικών Συνελεύσεων, δεν έχουν ειδικό προορισμό και δύναται να χρησιμοποιηθούν για οποιοδήποτε σκοπό κατόπιν σχετικής απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης. Τα ανωτέρω έκτακτα αποθεματικά έχουν σχηματισθεί από φορολογηθέντα κέρδη και ως εκ τούτου δεν υπόκειται σε περαιτέρω φορολόγηση σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης τους.

(γ) Αποθεματικό καταστατικού (δικαίωμα εγγραφής)

Το ειδικό αποθεματικό καταστατικού σχηματίζεται από τα δικαιώματα εγγραφής των συνεταίρων και από την εισφορά των νέων εισερχομένων συνεταίρων. Το αποθεματικό αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη των εργασιών της Τράπεζας ή για οποιοδήποτε σκοπό κρίνει το Διοικητικό Συμβούλιο.

(δ) Αποθεματικά από έσοδα φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο

Παρακολουθούνται τα αποθεματικά που σχηματίζονται από καθαρά κέρδη, τα οποία με βάση ειδικές διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά, δε φορολογούνται. Δηλαδή, σχηματίζονται από καθαρά κέρδη για τα οποία δεν υπολογίζεται και δεν καταβάλλεται φόρος. Τα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων είναι αποθεματικά για τα οποία θα προκύψει φόρος εάν αποφασιστεί η διανομή τους.

(ε) Φορολογημένα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων

Τα Φορολογημένα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων περιλαμβάνουν ποσά αποθεματικών τα οποία σχηματίστηκαν από απαλλασσόμενα της φορολογίας έσοδα και από πώληση χρεογράφων για τα οποία έχει εξαντληθεί η φορολογική υποχρέωση και δύναται να διανεμηθούν στους συνεταίρους με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης χωρίς να υπόκειται σε περαιτέρω φορολόγηση.

(στ) Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)

Καταχωρούνται τα αναλογιστικά κέρδη και οι ζημιές που προκύπτουν από εμπειρικές προσαρμογές και από μεταβολές στις αναλογιστικές παραδοχές κατά την επιμέτρηση της υποχρέωση παροχών προσωπικού μετά την έξοδο από την υπηρεσία.

26. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα συνδεδεμένα μέρη της Τράπεζας περιλαμβάνουν τα βασικά μέλη της Διοίκησης της Τράπεζας, τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα, και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από τα παραπάνω πρόσωπα.

Όλες οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη, πραγματοποιούνται ουσιαστικά με όρους ίδιους με εκείνους που ισχύουν για παρόμοιες συναλλαγές με μη συνδεδεμένα μέρη και δεν εμπεριέχουν κίνδυνο υψηλότερο του κανονικού.

Τα υπόλοιπα και οι συναλλαγές της Τράπεζας με τα συνδεδεμένα μέρη της έχουν ως εξής:

31-Δεκ-16	Βασικά διοικητικά στελέχη	Εταιρείες υπό τον έλεγχο ή από κοινού έλεγχο των Βασικών διοικητικών στελεχών
Περιουσιακά στοιχεία		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	428.070	1.096.727
Μείον συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης	(82.691)	(141.239)
Σύνολο	345.379	955.488
Υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	368.326	79.947
Εγγυητικές επιστολές και αδιάθετα πιστωτικά όρια	410.331	286.710
Έσοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	17.490	60.273
Έσοδα προμηθειών	3.452	27.260
Σύνολο εσόδων	20.942	87.533
Έξοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	2	-
Βραχυπρόθεσμες αμοιβές και παροχές	204.944	-
Σύνολο εξόδων	172.815	98

31-Δεκ-15	Βασικά διοικητικά στελέχη	Εταιρείες υπό τον έλεγχο ή από κοινού έλεγχο των Βασικών διοικητικών στελεχών
Περιουσιακά στοιχεία		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.147.844	3.115.129
Μείον συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης	(308.483)	(549.343)
Σύνολο	839.361	2.565.786
Υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	643.871	135.552
Εγγυητικές επιστολές	304.143	629.006
Έσοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	43.669	156.752
Έσοδα προμηθειών	5.515	23.497
Σύνολο εσόδων	49.184	180.249
Έξοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	6.991	257
Βραχυπρόθεσμες αμοιβές και παροχές	132.735	-
Σύνολο εξόδων	171.608	257

27. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις

i) Λειτουργικές μισθώσεις

Την 31η Δεκεμβρίου 2016 και 2015 η Τράπεζα έχει συνάψει διάφορες συμφωνίες λειτουργικής μίσθωσης που αφορούν την ενοίκιαση των καταστημάτων (θυρίδων) της και των γραφείων Διοίκησης. Το σύνολο της μελλοντικής ελάχιστης καταβολής μισθωμάτων έχει ως εξής:

	31/12/2016	31/12/2015
Έως 1 έτος	77.578	75.571
Από 2-5 έτη	362.875	386.742
Περισσότερα από 5 έτη	77.529	170.049
	517.982	632.361

ii) Εκτός Ισολογισμού υποχρεώσεις

Η Τράπεζα, στο πλαίσιο των συνήθων επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων, αναλαμβάνει δεσμεύσεις που είναι δυνατόν να επιφέρουν στο μέλλον μεταβολές στην περιουσιακή της διάρθρωση. Οι δεσμεύσεις αυτές παρακολουθούνται σε εκτός Ισολογισμού λογαριασμούς και αφορούν σε εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές.

	31/12/2016	31/12/2015
Εγγυητικές επιστολές	6.442.748	9.953.633

iii) Επίδικες υποθέσεις

Δεν εκκρεμούσαν σημαντικές αγωγές κατά της Τράπεζας ούτε υπάρχουν άλλες ενδεχόμενες υποχρεώσεις την 31 Δεκεμβρίου 2016, για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά την οικονομική θέση της Τράπεζας.

28. Πληροφορίες σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4151/2013

Όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του Ν.4151/2013, κάθε πιστωτικό ίδρυμα, που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, οφείλει να αποδίδει στο Ελληνικό Δημόσιο, τα υπόλοιπα των αδρανών καταθέσεων του, πλέον των αναλογούντων τόκων, που παραμένουν αδρανείς πέραν της εικοσαετίας. Η απόδοση αυτή γίνεται μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους.

Λόγω μη παρέλευσης εικοσαετίας από την έναρξη λειτουργίας της ως πιστωτικό ίδρυμα, η Τράπεζα δεν είχε προς απόδοση στο Ελληνικό Δημόσιο, ποσά αδρανών καταθέσεων και τόκων κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα.

29. Μερίσματα και κεφαλαιοποίηση ζημιών εις νέον

Η Τράπεζα δεν κατέβαλε μερίσματα στη κλειόμενη χρήση και στην προηγούμενη χρήση. Για την τρέχουσα χρήση το Διοικητικό συμβούλιο προτείνει προς την Γενική Συνέλευση των συνεταίρων τη διανομή μερισμάτων συνολικού ποσού € 224.100 από αποθεματικά που σχηματίστηκαν σε προηγούμενες χρήσεις και για τα οποία στα πλαίσια των διατάξεων των ν. 2579/1998 και του άρθρου 72 του ν. 4172/2013 έχει εξαντληθεί η φορολογική υποχρέωση τόσο για το Νομικό Πρόσωπο όσο και για τους συνεταίρους και μπορούν να διανεμηθούν χωρίς καμία περαιτέρω φορολογική επιβάρυνση.

Προτείνει επίσης όπως προ της απόφασης για την ανωτέρω διανομή, ληφθεί απόφαση από την Γενική Συνέλευση για κάλυψη του υπολοίπου ζημιών εις νέον της 31.12.2016 ποσού € 4.864.449 αρχικά με ισόποση αύξηση του Συνεταιριστικού Κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση ισόποσου μέρους του υφιστάμενου Αποθεματικού υπέρ το άρτιο και αύξηση της ονομαστικής αξίας της συνεταιριστικής μερίδας κατά € 21,6923 και εν συνεχεία με ισόποση μείωση του Συνεταιριστικού Κεφαλαίου με μείωση της ονομαστικής αξίας της συνεταιριστικής μερίδας κατά € 21,6923 προς κάλυψη των ανωτέρω υφιστάμενων την 31.12.2016 «ζημιών εις νέον».

30. Γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού

Πέρα των ήδη αναφερθέντων γεγονότων δεν υπάρχουν σημαντικά γεγονότα μεταγενέστερα της 31ης Δεκεμβρίου 2016 τα οποία θα έπρεπε ή να κοινοποιηθούν ή να διαφοροποιήσουν τα κονδύλια των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΤΑΜΙΑΣ

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΟΥΚΗΣ
ΑΔΤ ΑΙ 318877

ΘΩΜΑΣ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΔΤΡ 853484

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΝΔΥΛΑΣ
ΑΔΤ ΑΖ 283943

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΔΤ ΑΜ 844309
ΑΡ.ΑΔ.Α'ΤΑΞΗΣ 86778